

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

Miroslav Wallek

Mediální obraz Film Festivalu Zlín

Diplomová práce

Praha 2010

Autor práce: Miroslav Wallek

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Petr Bednařík, Ph.D.

Prohlašuji,

že diplomovou práci na téma Mediální obraz Film Festivalu Zlín jsem vypracoval samostatně.

Použitou literaturu a podkladové materiály uvádím v příloženém seznamu literatury.

Vlastní text práce bez příloh má celkem 127 349 znaků.

V Praze, dne 20. května 2010

Podpis:

P o d ě k o v á n í

Rád bych tímto poděkoval panu PhDr. Petru Bednaříkovi za cenné rady a odborné vedení diplomové práce a PR manažerce Film Festivalu Zlín
Mgr. Heleně Hudečkové za poznatky a materiály, které mi poskytla.

Obsah

Úvod	6
1 Historie Mezinárodního festivalu pro děti a mládež ve Zlíně	8
1.1 Nahlédnutí do minulosti a současnosti filmu pro děti	8
1.2 Zlínské filmové ateliéry	9
1.3 Proč zrovna Zlín?	11
2 Prvních třicet let festivalu	13
2.1 Od okupace ke znárodnění	13
2.2 Vznik přehlídky filmů pro děti	15
2.3 Soutěžní kategorie snímků a udílené ceny	19
2.4 Film Festival Zlín dnes	20
2.4.1 Související projekty	22
2.5 Další české filmové festivaly pro děti.....	24
2.6 Dětský divák	25
3 Zahraníční dětské filmové festivaly	27
3.1 Evropa	27
3.2 Asie	34
3.3 Severní Amerika	35
3.4 Střední a Jižní Amerika.....	36
3.5 Austrálie.....	38
3.6 Čím je jedinečná zlínská přehlídka?	38
4 Mediální obraz festivalu	40
4.1 Manipulace, propaganda a cenzura	40
4.2 Napsali o festivale	41
4.3 Pohled médií ve vybraných letech	47
4.3.1 Rok 1965	48
4.3.2 Rok 1977	54
4.3.3 Rok 1990	57
4.3.4 Rok 1998	60
4.3.5 Rok 2009	64
4.4 Film Festival v roce 2010	70
Závěr	72
Resumé	74
Seznam literatury	75

Úvod

Ve své diplomové práci jsem se snažil zmapovat to, jakým způsobem byl v médiích prezentován Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež ve Zlíně dříve a nyní. Filmová tvorba pro děti prošla v posledních dvaceti letech velkou proměnou, danou zejména nástupem moderních technologií a klasická pohádka je na ústupu. Zajímalo mne, zda se toto nějak promítá i do mediálního obrazu festivalu. Ten jsem se snažil zachytit na příkladu pěti ročníků z dosavadní, téměř padesátileté, historie festivalu. Vybranými ročníky jsou dva z let před rokem 1989, dva ročníky z let devadesátých a ročník poslední, tedy 2009. Roky jsem se snažil volit takové, kdy došlo k nějakým změnám, např. se měnila organizační struktura festivalu v důsledku změn vedení nebo se měnilo státní uspořádání. Zprvu bylo mým cílem zpracovat ročníků šest, avšak proti plánu jsem, po konzultaci s mým vedoucím práce, vypustil ročník 2004. Vedlo mě k tomu především zjištění, že se v daném roce neodehrály žádné výrazné změny, a také fakt, že jsem se v práci dostal k analýze mediálních obsahů z let jiných. Kromě detailně zpracovaných pěti ročníků se proto zabývám rovněž mediálním obrazem z doby před revolucí, na základě podkladů ze sborníku vydaného v roce 1990 k třicátému jubileu přehlídky.

V práci si všímám i společenských událostí z vybraných let a jejich vlivu na intenzitu nebo styl informování o festivalu. Vedle toho se zaměřuji také na doprovodné aktivity, jako je aukce klapků, Kinematovlak a další projekty související s akcí. V souvislosti s nimi se pak pokouším nastínit atmosféru, kterou festival do města přinese. Zejména pak se soustředím na to, jak se o toto dění zajímají média. Sleduji i to, jací hosté přijímají pozvání na akci nebo jaké snímky jsou zde prezentovány. Od původního záměru věnovat se i vývoji v oblasti propagačních aktivit jsem upustil, protože toto média neregistrovala a téma by tak muselo být zpracováno zcela samostatně.

Součástí práce je také nahlédnutí do situace kolem českého filmu pro děti a historie zlínského filmového studia. V souvislosti s tím stručně představuji jeho přední osobnosti, jakými byli Karel Zeman nebo Hermína Týrlová a sleduji, jakým způsobem se i oni promítají do informování o festivale. Jedna z kapitol se dotýká také dětského diváka, o kterého jde v případě rozboru této události především.

Předmětem analytické části práce je nejprve rok 1965, kdy se měnil statut festivalu z národního na mezinárodní. Následně jsem zvolil jeden rok z období normalizace, konkrétně rok 1977, ve kterém mj. vznikla Charta, proti níž všechna média, v čele s Rudým právem, ostře vystoupila a režim v té době držel moc pevně v rukou. Dalším studovaným rokem je rok 1990, tedy doba, kdy celá naše společnost, včetně kultury, procházela dynamickou proměnou. Otázkou bylo, zda se změny promítly i do zlínského festivalu, resp. jeho mediálního obrazu. O osm let poté se prezidentem festivalu stal herec Vítězslav Jandák, a proto byl rok 1998 dalším vhodným datem pro analýzu. Jako poslední jsem si vybral rok 2009, kdy proběhl zatím poslední, devětačtyřicátý, ročník přehlídky pro dětského diváka. U tohoto roku jsem si k tištěným médiím přibral ještě Českou televizi, která je jedním z hlavních mediálních partnerů festivalu a v době konání se mu na svých programech intenzivně věnuje.

Co se týká vybraných deníků, ty zahrnují celostátní i regionální periodika, jejichž tituly jsem vybíral především na základě množství informací, kdy více jich například přinášely noviny, které byly mediálním partnerem. Jiným důvodem byla také dostupnost jednotlivých listů. V době totality, kdy se mediální obsahy jednotlivých novin příliš nelišily, jsem zvolil hlavní stranický tisk Rudé právo a regionální periodikum Naše pravda. Z let po revoluci jsem se věnoval větší škále deníků, což mělo za cíl především získání ucelenějšího obrazu. Mj. jsem pracoval s MF Dnes, Právem, Zlínskými novinami, dále regionálními zpravodaji a jinými tiskovinami. Podklady pro sledování období od konce devadesátých let do současnosti, jsem čerpal také z internetu. Kvůli omezenému přístupu ke zpravodajství televiznímu a rozhlasovému se jim budu věnuji jen okrajově, ale pokud byla možnost, nevynechal jsem ani ty.

1 Historie Mezinárodního festivalu pro děti a mládež ve Zlíně

1.1 Nahlédnutí do minulosti a současnosti filmu pro děti

Samotný zrod české animace spadá do období všeobecného útlumu za protektorátu, v době druhé světové války. Tehdy se v pražském studiu **AFIT** (Ateliér filmových triků) koncentrovalo několik zásadních tvůrců, kteří se později stali zásadními postavami našeho animovaného filmu. Patřili k nim například **Břetislav Pojar**, **Eduard Hofman**, **Václav Bedřich** a výtvarníci Stanislav Látal nebo Bohuslav Šrámek.¹ Jejich prvním společným dílem byla *Svatba v korálovém moři*, ovlivněna Disneyovou estetikou, avšak již s prvky počátku tzv. „české školy animovaného filmu“. Nezkoušený pražský tým tehdy pracoval metodou pokus-omyl a technikám animované tvorby se učil za pochodu. Paradoxně film vznikl pod německým dohledem a režie se ujal tehdejší vedoucí studia Horst von Möllendorff. Hitler, ovlivněn příběhy Walta Disneye chtěl využívat animovanou tvorbu a pověřil tímto úkolem Josepha Göbbelse, ministra propagandy.²

Zásadním datem v historii našeho animovaného filmu je 28. květen 1945, kdy Jiří Trnka převzal vedení AFITu a studio bylo přejmenováno na **Studio Bratří v triku**. Vznikl tak první poválečný kreslený film *Zasadil dědek řepu* a následovaly další – *Zvířátka a Petrovští*, *Pérák a SS* a *Dárek*. Snímek *Zvířátka a Petrovští* získal cenu na festivalu v Cannes.

Právě **Jiří Trnka**, označovaný za Walta Disneye východu, byl zřejmě nejvýraznější postavou českého loutkového filmu. K loutkám jej přivedl jeho učitel z plzeňské reálky **Josef Skupa**, tvůrce Spejbla a Hurvínka. S jeho divadlem také spolupracoval již za studií na uměleckoprůmyslové škole. Trnkova loutková tvorba se datuje od roku 1947, kdy se prezentoval celovečerním *Špalíčkem*, inspirovaným lidovými tradicemi, písněmi, tanci a slavnostmi křesťanského roku. Již v tomto díle

¹ **Břetislav Pojar**, autor medvědů od Kolína, **Eduard Hofman**, pozdější ředitel Studia animovaného filmu Bratři v triku, a **Václav Bedřich** byl podepsaný např. pod *Vílou Amálkou*, *Maxipsem Fíkem* nebo *Bobem a Bobkem*

² Za pozornost v této souvislosti stojí Disneyův antifašistický snímek "The Story of One of Hitlers Children as Adapted from: Education for Death - The Making of the Nazi" [online] Dostupné z : <http://www.youtube.com/watch?v=1i6ozLpNr3Q&feature=related> (cit. dne 19.5.2010)

nacházíme známky Trnkovy nezaměnitelné poetiky, kdy loutky působí jako dětská kresba. Výraz tváře, především očí a pohyb loutky vytvářejí velmi věrohodnou psychologii postav. Významnou roli v jeho příbězích hraje také hudba, kterou od počátku komponoval hudební skladatel Václav Trojan. Zajímavostí Trnkových filmů je absence lidského hlasu, kdy se vše snažil vyjádřit pouze hudbou, pohybem loutek nebo hrou světla.

Po mezinárodním úspěchu Špalíčku dělá Trnka další a další snímky. Mezi ty nejznámější patřily například *Císařův slavík* (1948), *Bajaja* (1950), *O zlaté rybce* (1951), *Staré pověsti české* (1952) a jeho mistrovské dílo *Sen noci Svatojánské* (1959), na kterém pracoval přes dva roky. Po tomto celovečerním filmu ještě Trnka natočil tři krátké a jeden středometrážní film s názvem *Ruka* (1965), kde kombinuje hru živé ruky v rukavici s loutkou harlekýna. Ruka je důkazem, že ani dětskému filmu se nevyhla cenzura, a tak byla zabavena Státní bezpečností a na dvacet let zavřena do trezoru.³ Trnkovými žáky a pokračovateli, i když ne výhradně v práci s loutkami byli Eduard Hofman, Zdeněk Miller či Břetislav Pojar. Zatímco dříve se český film vyznačoval poetikou a jednoduchostí, později se začínají tvůrci seznamovat s možnostmi zdokonalující se techniky a přichází vlna filmů, které přímo srší efekty, filmovými triky a novými filmařskými postupy.

1.2 Zlínské filmové ateliéry

V souvislosti s historií animovaného filmu nelze vynechat film trikový a především film reklamní. Jeho počátky lze hledat mj. v Baťových závodech, kde vzniklo roku 1934 studio **FAB**, tedy Filmové ateliéry Baťa. Byly založeny Janem A. Baťou a působila v nich skupina filmařů, která se nazývala **F. Šestka**. V ní figurovali mezi jinými také budoucí držitelé Oscarů - režisér **Elmar Klos** a kameraman **Alexandr Hackenschmied**, znám později v USA pod jménem Alexander Hammid. Všichni tvořili výlučně pro Baťovy závody a pro své snímky dokázali získat skutečné hvězdy nejen filmového nebe. V propagačním snímku *Tři muži na silnici (slečnu nepočítaje)* z roku 1935 se vedle sebe objevili Vlasta Burian, Hana Vítová, Čeněk Šlégl a nebo hokejový reprezentant Josef Maleček.

³ KLUSÁKOVÁ, Veronika: Dějiny českého animovaného filmu, FF UP Olomouc, 2006

V reklamním studiu začínala také výrazná osobnost československé animované školy **Hermína Týrlová**. Ta pracovala na reklamních a experimentálních filmech ve studiu svého tehdejšího manžela Karla Dodala a později odešla do Zlína, aby se stala jednou z nejvýraznějších představitelk loutkového filmu. Je autorkou vůbec prvního českého loutkového filmu *Ferda Mravenec* z roku 1942. Později ve svých filmech kombinovala loutky s živými herci.⁴

Jinou výraznou osobností české filmové tvorby pro děti, která má kořeny ve městě obuvi, byl režisér **Karel Zeman**. Ten zpočátku spolupracoval s Hermínou Týrlovou a posléze se pustil do soudobé tematiky prostřednictvím postavičky *Pana Prokouka*, která vtipně a s nadhledem kritizuje nešvary soudobé společnosti. Prvním Zemanovým trikovým filmem je výpravná podívaná o partě chlapců, kteří se vydají proti toku času, nazvaná *Cesta do pravěku* (1955). Syntézu trikového s hraným filmem dovedl k dokonalosti v díle *Vynález zkázy* (1958), jež varovalo před zneužitím atomové energie. Snímek získal řadu mezinárodních ocenění, včetně Velké ceny na filmovém festivalu pořádaném u příležitosti Světové výstavy v Bruselu. Stejnou metodu natáčení použil Zeman také u dalších svých celovečerních filmů.⁵ Právě osobnost Karla Zemana bude hlavním tématem letošního jubilejního 50. ročníku. Představeno bude deset jeho filmů, včetně pásma o Panu Prokoukovi. Již dva měsíce před začátkem festivalu se v médiích objevují informace o jedněch z hlavních letošních hostů – budou jimi dětský představitel z filmu *Cesta do pravěku*.⁶ S koncem války skončila historie koncernu Baťa v soukromém vlastnictví a s ním i značky FAB. Nezanikla však tradice výroby filmů a filmové studio zůstalo ve Zlíně zachováno.

Po roce 1990 se prosadil projekt, který zaručil kontinuitu a setrvání audiovizuální tvorby všech žánrů, která vzniká v podstatné části atelierů. Bylo obnoveno opětné spojení filmové tvorby s dlouhodobě odloučenými laboratořemi pro zpracování filmů a výrobu magnetických nosičů.⁷

⁴ Patří sem díla *Vánoční sen* (1945), *Vzpouza hraček* (1946), *Ukolébavka* (1948) nebo *Uzel na kapesníku* (1958).

⁵ Např. *Baron Prášil*, *Bláznova kronika* a *Ukradená vzducholod'*.

⁶ Např. v článku „Kluci z Cesty do pravěku se sešli, aby zavzpomínali na Karla Zemana“ [online] Dostupné z :

http://kultura.idnes.cz/kluci-z-cesty-do-praveku-se-sesli-aby-zavzpominali-na-karla-zemana-1c1-filmvideo.asp?c=A100411_230544_filmvideo_ob (citováno: 4. 5.2010)

⁷ KLÁSEK, I. a KLIMEŠ, R.: Zlín v proměnách času, vyd. 1, Atelier Regulus Zlín, 2001, viz. nečíslovaná obrazová část

1.3 Proč zrovna Zlín?

Město Zlín vzniklo na přelomu devatenáctého a dvacátého století, kdy zde byla zprovozněna továrna rodiny Baťových. Pětitisícové městečko se tehdy díky přílivu zaměstnanců obuvnické fabriky, pro něž Baťa vystavěl celé čtvrti z cihlových domků, rozrostlo v město s 43 500 obyvateli. Především díky práci renomovaných architektů,⁸ se Zlín stal moderní funkcionalistickou aglomerací, která byla předurčena k novým projektům. Kvalitní architektura poskytla filmovému festivalu hned v jeho počátcích velmi dobré zázemí. **Velké kino**, kde se odehrává většina festivalových projekcí, ceremoniálů a přednášek, bylo před druhou světovou válkou největším kinosálem ve střední Evropě. Navrhl ho architekt František L. Gahura v roce 1933 a bylo dimenzováno pro 2270 osob. Spolu s obchodním a Společenským domem, později hotelem Moskva, tak dotvářelo funkcionalistický ráz centra města.⁹ Za druhé světové války byl Zlín bombardován a poničeno bylo také Velké kino. Naštěstí letecká puma, která spadla doprostřed hlediště nevybuchla a kino se po válce mohlo zrekonstruovat, třebaže již své původní kapacity nikdy nedosáhlo. V současné době kino pojme kolem jednoho tisíce diváků a stále je tak největším kinosálem na území České republiky.

Velká změna přišla v roce 1949, kdy byl Zlín přejmenován na Gottwaldov podle prvního komunistického prezidenta Klementa Gottwalda. Název mu zůstal až do 1. ledna 1990, kdy se vrátil k původnímu názvu Zlín. Díky své poloze ve středu tehdejšího Československa, bylo město dobře dostupné pro toho času početné návštěvy ze zemí východního bloku, což mohlo být rovněž jedním z důvodů budoucího úspěchu pořádaného festivalu. Dopravu sem usnadňovaly moderní silnice a uvnitř města pak centrum soustředěné na relativně malé ploše, takže se návštěvník snadno zorientoval. Co se týče dětské populace, i ta ke Zlínu vždy patřila. Jednak díky tvorbě tvůrců ze zlínských ateliérů, ale také proto, že zde v průběhu let vzniklo šestnáct, resp. osmnáct základních škol. Rovněž zlínské gymnázium patřilo v roce 1990, s 28 třídami a chystaným zavedením tříd osmiletých, k největším v republice.

Dnes má zlínský filmový festival k dispozici celkem devět hlavních projekčních míst. Kromě Velkého kina je to šest sálů multikina Golden Apple

⁸ Mezi jinými zde působili F. L. Gahura, J. Kotěra, V. Karlík a francouzský architekt Le Corbusier

⁹ KLÁSEK, I. a KLIMEŠ, R., viz. nečíslovaná obrazová část

Cinema, letní kino na náměstí Práce a posledním místem je aula Univerzity Tomáše Bati. Pro přednášky, odborné konference a další doprovodné akce probíhají například na terase 21. budovy, kde sídlí Zlínský kraj, v knihovně Františka Bartoše, na zimním stadionu Ludka Čajky, na hotelu Moskva nebo v nedaleké ZOO Lešná.

Určitou nevýhodou města je jeho poloha a vzdálenost od naší metropole, kdy se lidem z Prahy mnohdy nechce cestovat napříč celou republikou. Dostupnost ale zhoršuje také to, že město Zlín nedisponuje dostatečně velkým vlakovým nádražím.

2 Prvních třicet let festivalu

2.1 Od okupace ke znárodnění

S rozvojem filmového umění ve Zlíně se po čase objevila také touha tvůrců představit svá díla pohromadě na nějaké celospolečenské události. Tak se zrodila myšlenka uspořádat přehlídku filmů a vznikl festival **Zlínské filmové žně** nebo také **Zliennale**. První ročník zřejmě vůbec nejstaršího filmového festivalu na našem území se konal ve dnech 3. – 7. července roku 1940 a u jeho vzniku stáli filmaři **Ladislav Kolda** a **Elmar Klos**. Záštitu nad událostí tehdy převzal ministr průmyslu, obchodu a živnosti Dr. Jaroslav Kratochvíl. Okupanti se zpočátku obávali, že obyvatelé Zlína využijí příležitosti k uspořádání manifestace na počest Tomáše Bati. o filmovou produkci jim nešlo. Na rozdíl od pocty zakladateli zlínského impéria však šlo čistě o poctu českému filmu. Do Zlína se ten rok sjely všechny slavné filmové osobnosti a festival slavil obrovský úspěch. Autogramy rozdával Oldřich Nový a tehdy mladí herci Josef Kemr a Vladimír Salač přijeli z Prahy dokonce na kolech. Porotu tvořili filmaři spolu s novináři nebo starosta Vyškova Dr. Hon a generální ředitel Baťových závodů J. Hlavnička. Odměnili tehdy skoro všechny celovečerní hrané filmy.¹⁰ Cenou města Zlína dekorovali film *Šťěstí pro dva*, cenu Baťových závodů dostala populární komedie s „králem komiků“ Vlastou Burianem *Katakomby*.

Němce úspěch akce nepříjemně zaskočil, nicméně o rok později došlo k uspořádání ještě druhého ročníku, který připadl na dny 29. července až 2. srpna. Najednou se jim, podle nich maloměšťácká, přehlídka hodila a nutili její pořadatele k uvedení německých filmů. Druhý ročník, který byl zároveň ročníkem posledním, byl však opět bilanční přehlídkou výhradně české tvorby, tentokrát pod záštitou

¹⁰ mj. *Minulost Jany Kosinové, Muzikantská Liduška, To byl český muzikant, Dívka v modrém* a další

ministra školství a osvěty Dr. Jana Kaprase.¹¹ Další ročník již okupanti uspořádat nepovolili.¹²

Jiné omezení českého filmu přišlo 11. srpna 1945, kdy byl vydán dekret o jeho znárodnění. Zcela se změnila organizační struktura a byly vytyčeny nové cíle, mezi nimiž dominovalo poslání filmu jako kulturní služby lidu.¹³ V Praze vznikl podnik **Krátký film**, který zajišťoval veškerou dokumentární produkci dramaturgicky i výrobně. Krátkometrážní kinematografie se tehdy potýkala s nezkušeností danou především dosavadní konfekční řemeslnou prací svých tvůrců. Podobně na tom bylo i zlínské filmové studio. Většina jeho pracovníků odešla do Prahy a zůstali jen Hermína Týrlová, Karel Zeman, několik mladých nadšenců a Jaroslav Novotný, který byl pověřen vedením ateliéru. Ministerstvu kultury se však nelíbila skutečnost, že se udržuje tvůrčí skupina na tak odlehlém místě a chtěli ji přesunout do Brna. Tento záměr se však J. Novotnému nepodařilo uskutečnit, a tak jedinou organizační změnou bylo, když se zlínské studio stalo na krátký čas součástí Filmového ústavu v Praze, kterému sloužilo jako experimentální prostor.¹⁴

Obnovení samostatnosti ateliérů ve Zlíně bylo podmíněno výrobou zakázkových filmů. Ateliér se musel přizpůsobit této podmínce a jeho hlavními zákazníky tak byla hlavně ministerstva a závody a jen výjimečně mohl vzniknout film určený Ústřední distribuci, tedy pro kina. Pilíře tvorby filmového studia tvořily:

- 1) Dokumentární a populárně vědecké filmy
- 2) Školní, výukové a instrukční filmy
- 3) Reklamní a propagační filmy
- 4) Loutkové filmy

11 Hlavními cenami byly poctěny filmy *Noční motýl*, *Advokát chudých*, *Roztomilý člověk*, *Pantáta Bezoušek* a *Tetička*. Cenu města Zlína obdržela komedie režiséra Martina Friče *Hotel Modrá hvězda*. Hlavní cenu v dokumentární kategorii získal Jaroslav Novotný za film *Bourec morušový*. Další ceny dostaly Lehovcův *Rytmus* a snímky Elmara Klose *Oči to nevidí* a *Chvála rév*.

12 STAŠA, Eduard. Z historie zlínských kin. [online] Dostupné z : <http://www.zlin.estranky.cz/clanky/novy-zlin/z-historie-zlinskych-kin> [citováno 4.5.2010]

13 Znárodnovací dekret vytvořil pro dokumentární film „podmínky“ k tomu, „aby se výroba i tvorba vymanila z dosavadní tvůrčí i ekonomické závislosti na přáních a zálibách soukromých firem či jedinců. Otevřel dokumentaristům širokou cestu k tvůrčí svobodě.“ (KLOS, Elmar, PINKAVOVÁ, Hana: „Historie gottwaldovského filmového studia“, Čs. filmový ústav, Praha, 1984, str. 58 odkazuje na NAVRÁTIL, A: *Cesty k pravdě či lži*, str. 142)

14 KLOS, Elmar, PINKAVOVÁ, Hana: „Historie gottwaldovského filmového studia“, Čs. filmový ústav, Praha, 1984, str. 58

Ve skutečnosti se z uvedených typů vyráběly nejvíce filmy zakázkové, tedy instrukční a reklamní. Jedním z hlavních zákazníků byl stále, tehdy už národní, podnik Baťa. Zkušení tvůrci reklam z dob protektorátu přivedli tento druh filmu k dokonalosti a nejen, že začali získávat ceny na významných festivalech, tyto snímky se dostaly i na filmová plátna.¹⁵

2.2 Vznik přehlídky filmů pro děti

Přesně dvacet let po Zlínských filmových žních proběhl ve dnech 18. – 20. ledna 1961 historicky první ročník akce, tehdy pod názvem „**Celostátní přehlídka čs. filmů pro děti a mládež**“¹⁶ v Gottwaldově. Festival představil filmovou „žeň“ určenou tentokrát výhradně dětem a zařadil se k nejstarším světovým přehlídkám věnovaným dětské tvorbě. Pro představu o filmovém programu prvního ročníku následuje výčet několika tvůrců a jejich snímků – **Karel Kachyňa** s filmem *Práce*, **Josef Pinkava** se snímkem *Komu patří pohár*, nebo **Jan Valášek** s *Kouzelným dnem*. Za animátory se představili např. **Zdeněk Miler**, **Eduard Hofman**, **Jiří Brdečka**, **Břetislav Pojar** a také žena, jež se Zlínem spojila svůj tvůrčí život – **Hermína Týrlová**. Podívat se tehdy přišlo na 15 000 diváků, kteří se vedle projekcí mohli zúčastnit také tvůrčí konference nebo besed umělců s dětmi i dospělými.

Druhý ročník, který se konal od 27. do 30.3.1962 představil díla jako *Baron Prášil*, *My z 9. A* režiséra Štefana Uhra nebo *Pohádka o staré tramvaji* Milana Vošmika. Tvůrci již začínali mluvit o vznikající tradici, a to nejen díky zvyšujícímu se počtu návštěvníků, ale také rostoucímu zájmu kritiků a novinářů.¹⁷ S přibývajícimi ročníky se festival stále posunoval dále v průběhu roku a třetí ročník se konal ve dnech 9. – 12. dubna 1963. Tomuto posunu do jara napomáhal také

15 např. reklama na pneumatiky *Postel o 5 HP aneb Probuzení na ulici* (1948), promítaná v našich kinech byla přeložena do čtyř jazyků a vysílána v mnoha kinech světa; *Ukolébavka* (1947) Hermíny Týrlové oběhla svět dokonce několikrát, třebaže šlo o reklamu na hračky natočenou pro n.p. Fatra Napajedla (dostala např. Zlatou medaili na mezinárodním festivalu v Benátkách) (KLOS, PINKAVOVÁ, str. 59)

16 Třebaže mezi festivaly nebyla přímá návaznost, odkaz Filmových žní byl zcela zřejmý. Letošní padesátý ročník vzdává hold právě této přehlídce ze čtyřicátých let. (viz. článek Film festival Zlín připomene Filmové žně na <http://www.ceskydomov.cz/centralni/clanek/film-festival-zlin-pripomene-filmove-zne>)

17 V rezoluci vydané na závěr přehlídky se mj. říká: „...Dnes můžeme s radostí konstatovat, že v minulém roce se počet filmů pro děti a mládež zvýšil, několik jich pak je i dokladem stoupající umělecké úrovně. Podařilo se rozšířit i námětovou základnu a pohled tvůrců zaměřit blíže a hlouběji k našemu dnešku. Potěšitelný je i zájem filmové kritiky o problematiku tvorby v této oblasti, i o přehlídku samu. Můžeme již říci, že v Gottwaldově vznikl pevný základ budoucí tradice těchto přehlídek a hodnocení naší práce.“ (VYSEKALOVÁ, Jitka: "30 ročníků festivalu filmů pro děti Zlín", Festival filmů pro děti v Čs. filmovém ústavu v Praze, 1990, str. 1)

slogan tehdejšího **Zpravodajství**,¹⁸ který zněl „*Hledání místa na slunci*“. Jak se postupně festival vyvíjel, vznikala filmová pásma odstupňovaná podle věku dětských návštěvníků. Již na čtvrtém ročníku se také objevuje první zahraniční delegace, i když pouze v roli pozorovatele dění. Ke zmezinárodnění festivalu došlo až o rok později.

V roce 1965 se tedy v Gottwaldově konal **1. Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež**. Zúčastnilo se jej více než 100 zahraničních hostů a byly prezentovány snímky z 23 zemí, mj. Kanady, SSSR, Kuby, Velké Británie, Nizozemska, Pákistánu nebo USA. Prestiž podpořila i účast mezinárodní poroty **CIDALC**¹⁹. Zajímavé je, že příští rok se festival uskutečnil opět pouze na bázi národní. Ve Zlíně bylo tehdy otevřeno nové kino **Družba**, které se vedle **Velkého kina** stalo druhým promítacím sálem. Druhý ročník MFFDM ve Zlíně se znovu uskutečnil o dva roky později, tedy v roce 1967. V rámci doprovodného programu se opět uskutečnila celá řada setkání, besed a také symposium na téma *Kdo je hrdina dětského diváka a proč?* V dalších letech se festivalu účastní zahraniční hosté, avšak atribut mezinárodní události mu bude chybět až do devadesátých let.

V okupačním roce 1968 představila národní přehlídka několik hraných filmů, jakými byly například *Šíleně smutná princezna* režiséra Bořivoje Zemana, *Pět holek na krku* Evalda Schorma, *Malé letní blues* Jiřího Hanibala, Pinkavův *Automat na přání* a další. Probíhající diskuze se zabývaly především vlivem filmu a televize na formování mladého člověka a jejich účastníci dokonce písemně požádali ministra školství Vladimíra Kadlece o zařazení filmu do osnov středních škol. Zároveň požádali Ústřední půjčovnu filmů o zapůjčení dostatečného množství kopií pro vysílání na školách.

Jak lze vypožorovat, na festivalu se postupně začaly objevovat snímky oblíbené dodnes, což dokládá jeho stoupající úroveň kvality. V roce 1969 zaujal návštěvníky nejvíce americký psychologický příběh *Panu učiteli s láskou* a z domácích snímků se stal vítězným animovaný film Josefa Klugeho *Jak šlo vejce na vandr*. Při příležitosti 10. ročníku, v roce 1970, zaznělo z úst tehdejšího ředitele Jaroslava Šťastného přání oživit mezinárodní tradici přehlídky. Celkem bylo tehdy

¹⁸ Zpravodajství byl název informačního zpravodaje vydávaného v průběhu festivalu

¹⁹ **CIDALC** (Comité internationale pour la diffusion des arts et des lettres par le cinéma – Mezinárodní výbor pro šíření umění a literatury filmem)

uvedeno úctyhodných šedesát animovaných a hraných, krátkých i celovečerních snímků, které přilákaly 30 000 diváků. Následující ročník ovládl hraný film Karla Kachyni *Už zase skáču přes kaluže* a u dětí měl úspěch seriál *Pan Tau* režiséra Jindřicha Poláka. Besedy se v tomto roce věnovaly úkolům filmů pro děti, jeho perspektivám a poslání a řešila se i otázka distribuce tohoto filmového žánru. Součástí festivalového programu se staly také výjezdy hostů a filmových tvůrců do obcí v okolí Gottwaldova. Roku 1972 naposledy stály filmy pro děti a pro mládež vedle sebe. To mělo za následek zvýšení počtu hraných filmů.²⁰

Třináctý ročník pořádaný v roce 1973 přinesl novinku, jíž byla výtvarná soutěž pro žáky gottwaldovských škol v kresbě a prostorovém projevu. Soutěžilo se ještě v malování na chodníku a zručnosti. Fenomén přidávání doprovodných akcí se později ukáže jako nezbytná součást podobných přehlídek.

V polovině sedmdesátých let se také upřesnil tehdejší statut, poslání i program festivalu. Heslem se stalo *Mír dětem celého světa* a posláním bylo:

„uvést umělecká filmová díla, vyzdvihující humanistické myšlení a podílející se na rozumové a citové výchově dětí v duchu nejpokrokovějších idejí a mírového soužití mezi národy“

a program byl definován jako:

*„soutěžní přehlídka nových filmů české a slovenské filmové tvorby pro děti, vytvořené v období posledního roku od pořádání minulého ročníku festivalu a to filmy hrané, animované a kombinované; určené divákovi ve věku do patnácti let.“*²¹

Jsou ustaveny dvě poroty, zvláště pro animovaný a zvláště pro hraný film a zůstává tradiční dětská porota. Na tiskové konferenci se diskutuje nad tvorbou filmů pro děti a jejich prezentací na festivalech.

Od roku 1976 se v galerii Domu umění a foyer tehdejšího Divadla pracujících (dnes Městské divadlo Zlín) pravidelně pořádají také výstavy vztahující

²⁰ např. *My, ztracený holky* a *Princ Bajaja* Antonína Kachlíka, *Kaňon samé zlato* režiséra Zdeňka Sirového, *My tři a pes z Pětipes* Oto Kovala nebo nositel Zlatého stříbrku z tohoto ročníku Jaromil Jireš a jeho film *...a pozdravuj vlaštovky*.

²¹ Obě citace z: VYSEKALOVÁ, str. 5

se ke světu dítěte. Tradici zahájila výstava s názvem **Hračka – svět dítěte** a mj. představila ilustrace Josefa Lady. Z dnešního pohledu mohla být zajímavou také výstava pořádaná o rok později na téma **Dětský film v roce 2000**. Při příležitosti XIX. ročníku pak byla otevřena stálá expozice Hermíny Týrlové a Karla Zemana v Oblastním muzeu. Z dalších let můžeme z výstav jmenovat přehlídku dětských výtvarných prací a plakátů k dětským filmům nebo výstavu k 50. výročí založení Filmového studia Barrandov, představující především jeho tvorbu pro děti.

Po celou dobu normalizace festival provázela nezbytná ideologická poselství a např. v roce 1979, který byl Mezinárodním rokem dítěte, se v rámci něj slavilo také 30. výročí založení SSM. Rovněž výběr zemí v těchto letech naznačoval, kde stojí priority vládnoucí garnitury. V roce 1981 tak návštěvníci mohli shlédnout snímky ze Sovětského svazu, NDR, Jugoslávie, Maďarska a Polska. Naštěstí byla ideologie patrna více z organizace a nabubřelých hesel než ze snímků samotných, které se držely toho, že byly určeny především dětem a udržovaly si prioritně humanistické poslání.

V roce 1985 byl poprvé udělen jako hlavní cena Festivalový panáček. Ze soutěžních snímků zaujala mezi jinými také dodnes velmi často reprízovaná pohádka Hynka Bočana **S čerty nejsou žerty**. Průměrná divácká návštěvnost festivalu činila v těchto letech 30 000 diváků.

Poslední dva festivalové roky před pádem železné opony byly vnímány jako slabší z hlediska kvality soutěžních snímků a porota vybrala jen velmi malé množství těch, které splňovaly náročné požadavky. A to se týkalo jak hraných, tak animovaných filmů, mezi nimiž sklízela úspěch jen pokračování známých hrdinů. 17.5.1989 potom došlo ke smutné události českého filmu, když zemřel **Ota Hofman**. Stejný den mu byla na festivalu udělena cena Karla Zemana. V tomtéž roce se zrodila také zcela unikátní akce a české děti společně s belgickými natočily svůj animovaný film, který se měl stát znělkou jubilejního 30. ročníku.

2.3 Soutěžní kategorie snímků a udílené ceny

Filmový festival ve Zlíně je rozdělen do několika soutěžních a nesoutěžních sekcí. Kategorie jsou pak typicky rozděleny na filmy hrané a animované, na filmy pro děti (do 12 let věku) a filmy pro mládež (od 13 let výše). Dalšími sekcemi jsou například evropské debuty, nové české filmy, dokumenty, program na počest nějaké významné osobnosti filmové tvorby a konečně zvláštní sekce, která se rok od roku liší (například přehlídka kinematografie určité země). Každá sekce má unikátní porotu složenou ze tří až sedmi členů. Dříve (až do roku 1999) byla ustavena porota pouze jedna.

Vítězové jednotlivých sekcí jsou poté oceňováni festivalovými cenami. Ceny se předávají při ukončení festivalu na slavnostním galavečeru v poslední den festivalu, typicky v sále Velkého kina. Jako každý filmový festival, ustavil si také ten zlínský své vlastní filmové ceny pro soutěžní snímky. V dřevních začátcích bylo jako hlavních cen používáno čestných uznání pro vítěze. Toto platilo do roku 1963. V roce následujícím byly ceny pojmenovány **Skleněná**, **Kovová** a **Hliněná kulička**, ale hned při příštím ročníku již byl ustaven jednotný název pro hlavní nebo také někdy nazývanou Velkou cenu – **Zlatý střevíček**. Postupem času vznikala i další ocenění, jako **Cena Jiřího Trnky**, **Zvláštní cena poroty**, **Cena dětského diváka** (dříve **Pohádkový dědeček**), **Stříbrná píšťalka** a **Větrníček** (cena čs. filmu).

K prvnímu ustálení cen došlo v polovině sedmdesátých let, kdy byly udíleny tyto: Hlavní cena – Zlatý střevíček, Cena Jiřího Trnky, Stříbrná píšťalka, Větrníček, Cena dětského diváka, Cena MNV v Gottwaldově, Cena České mírové rady, ceny redakcí časopisu Sedmička pionýrů a Ohník, Cena za nejlepší herecký výkon a přibyla také Cena Národní galerie, která nahradila Cenu redakce časopisu Zlatý máj. V roce 1980 se k ustaveným cenám přidává ještě **Festivalový panáček**. Jednou se v průběhu festivalu objevilo také **Čestné uznání akreditovaných novinářů**, konkrétně v roce 1977 jím byla oceněna Hermína Týrlová za práci na *Příhodách Ferdý mravence*. Po poslední jmenované umělkyni byla pojmenována také cena, která je od roku 1990 udělována v oblasti animovaného filmu.

Ceny, které jsou ustaveny dnes jsou tyto²²:

Zlatý stříveček²³ – cenu uděluje mezinárodní porota dětí a dospělých za nejlepší animovaný film, resp. mezinárodní porota pro hraný film za hraný film pro mládež a hraný film pro děti

Hlavní cena dětské poroty – za nejlepší hraný film pro mládež a za nejlepší hraný film pro děti

Cena města Zlína – zvláštní uznání hranému filmu pro děti, jež uděluje mezinárodní odborná porota pro hraný film

Cena Evropa – uděluje ji mezinárodní porota pro soutěž Evropských debutů

Cena Ministra kultury ČR – cena mezinárodní poroty pro hraný film zemí Visegrádu

Cena Miloše Macourka – zvláštní uznání hranému filmu pro mládež od mezinárodní poroty pro hraný film

Zvláštní cena poroty pro Evropské debuty – udělována mezinárodní porotou pro soutěž Evropských debutů

Cena Hermíny Týrlové – cena mezinárodní poroty dětí a dospělých pro animovaný film

Cena diváka za nejúspěšnější hraný film

Cena diváka za nejúspěšnější animovaný film

Cena Dona Quijota – uděluje mezinárodní porota filmových klubů, FICC

Cena Ekumenické poroty – udělována mezinárodní ekumenickou porotou

2.4 Film Festival Zlín dnes

Třebaže původně používané označení **Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež ve Zlíně** je stále součástí názvu, oficiálně se dnes používá **Film Festival Zlín**. Zřejmě je to dáno především z praktických důvodů, právě pro potřeby médií. Majitelem je společnost Zlínfest, jejímž vlastníkem je **Zdeněk Skaunic**. Vedle změny oficiálního názvu prošel za posledních dvacet let festival celou řadou větších či menších změn. V devadesátých letech byla nejistá jeho budoucnost, stejně jako byla nejistá budoucnost české produkce pro děti. Přes období krize však zlínský

²² Údaje vycházejí podle cen rozdaných během 49. ročníku v roce 2009

²³ Tvůrcem současné podoby ceny je ak. soch. Radim Hanke

festival prošel, potkaly jej však již zmíněné proměny. Vedle změny názvu, k němuž došlo zejména z praktických důvodů, je tou hlavní změnou již pevný statut mezinárodní přehlídky. Ten se ustálil od roku 1994, kdy jej zlínské filmové studio obnovilo a zároveň založilo soukromou Vyšší odbornou školu filmovou²⁴.

Co se týká vlastnických práv, od roku 1998 byla zapsána společnost Ateliéry Bonton Zlín, která dne 3. března 1998 získala od Fondu národního majetku kontrolu nad 62 % akcií zlínských ateliérů.²⁵ V lednu 1999 se Ateliéry Bonton Zlín sloučily se společnostmi z první vlny privatizace – Filmovými ateliéry Zlín a Ateliéry Zlín. Privatizace byla dokončena a společnosti s podobnými filmovými záměry se spojily v jednu. Ředitelem studia zůstal Zdeněk Skaunic, který v této funkci působil již od roku 1995. Ve vedení se dále vystřídal mj. Martin Kratochvíl, Michael Kocáb či Vítězslav Jandák, pozdější prezident Mezinárodního filmového festivalu pro děti a mládež ve Zlíně.

Znovuzískaný mezinárodní statut podpořil snahu o větší otevřenost západním tvůrcům a celkové uvolnění programu v důsledku politických změn. Návštěvníci festivalu tak mohli spatřit vedle nových snímků rovněž filmové hvězdy, jež se zde dříve příliš neobjevovaly. V průběhu let ho navštívili především slavná jména domácí kinematografie jako Vojtěch Jasný, Václav Vorlíček nebo Karel Smyczek, ze zahraničí přijeli např. Pierre Brice, Sir Peter Ustinov, Michael York, Horst Buchholz či slavné herečky minulosti Ornella Mutiová a Gina Lollobrigida. Festival postupem času narůstal i co do počtu filmů, hostů a kinosálů. Jistým mezníkem se pak stal 48. ročník v roce 2008, ve kterém se počet kinosálů vyšplhal na celkový počet 23. Rekordní byl také počet uvedených snímků (470 z 44 zemí, z toho 199 jich bylo soutěžních) a počet návštěvníků (96 441).²⁶ Jen pro srovnání – v roce 1975 bylo promítáno ve dvou kinech ve Zlíně a v několika málo sálech v přilehlých obcích pro zhruba 30 000 návštěvníků.

²⁴ Dnes Filmová škola Zlín

²⁵ „Česká filmová distribuce po roce 1989“ *Illuminace*. 2007, roč. 19, č. 1, autor: Aleš Danielis [online] Dostupné z: http://www.iluminace.cz/Joomla/images/stories/obsahy/danielis_iluminace_1_2007.pdf

²⁶ [online] Dostupné ze závěrečných tiskových zpráv na: <http://www.zlifest.cz/cs/o-festivalu/aktuality?id=711> (citováno 5.5.2010)

2.4.1 Související projekty

V roce 2004 vznikl v rámci dětského festivalu, z dříve nesoutěžní studentské sekce, Zlínský pes. Jedná se o přehlídku, na níž soutěží snímky studentů filmových a audiovizuálně zaměřených škol a je organizován pod záštitou Filmové školy Zlín. V prvním roce se na festival přihlásilo přes 200 studentů z celého světa²⁷ a soutěžili v kategoriích animovaný film, hraný film, dokumentární film, videoklip a experimentální film. Videoklip byl o rok později nahrazen soutěží o nejlepší film natočený na mobilní telefon. Návštěvníci si vedle zhlédnutí soutěžních snímků mohou vyzkoušet třeba práci s filmovými a digitálními technologiemi na probíhajících workshopech. Program doplňují i hudebně-vizuální akce, které pomáhají útlukům pro zvířata, protože vstupenkou na ně bývá krmení pro psy.

Od svého počátku se festival stará o svoji publicitu, a tak je možno každoročně vidět jeho znělku na webových stránkách²⁸ a serveru Youtube, zlínské trolejbusy a autobusy jsou opatřeny inzercí a do měst, kde jsou filmové školy dodávají organizátoři festivalové plakáty. Od roku 2008 je mediálním partnerem festivalu televize Nova, která od roku 2005 vysílá komponovaný filmový večer věnovaný studentským filmům s názvem *Noc filmových nadějí*. V roce 2005 organizátoři označili festival za samostatnou doprovodnou akci 45. Mezinárodního festivalu filmů pro děti a mládež ve Zlíně. Zcela se festival osamostatnil roku 2009 a vystupuje již jako **Mezinárodní festival studentských filmů Zlínský pes**, vždy v měsíci březnu. Na hlavním zlínském festivale se Zlínský pes prezentuje v podobě sekce **Studentské ozvěny**.

Od roku 2003 je součástí festivalu ve Zlíně také přehlídka etické reklamy pro děti pojmenovaná **Duhová kulička**. Jedná se o mezinárodní soutěž, která probíhá v následujících kategoriích:

²⁷ Mj. byly představeny snímky z USA, Kanady, Mexika, Jihoafrické republiky, Indie, Izraele, Islandu a dalších zemí.

²⁸ [online] Dostupné z: <http://www.zlinskypes.cz> (citováno 2.5.2010)

-
- televizní spoty
 - tisková reklama
 - nová média
 - direct mail
 - nekomerční kampaně

Projekt vznikl v návaznosti na vznik institutu reklamní tvorby a marketingových komunikací, resp. Fakulty multimediálních komunikací Univerzity Tomáše Bati a má napomáhat objektivnějšímu vnímání reklamy nejen z pohledu kreativity, ale především v oblasti etiky. Součástí soutěže je i odborná konference věnovaná problematice mediální výchovy. Kromě reklamních a marketingových odborníků tak budí zájem především pedagogů a jejich studentů. Duhová kulička je pořádána pod záštitou Evropské aliance pro samoregulaci reklamy a Asociace reklamních agentur.

K festivalu se v rámci doprovodného programu přidal od roku 2004 také tzv. Kinematovlak. Projekt vznikl ve spolupráci s Českými drahami a jedná se v podstatě o pojízdné kino na kolejích, které vzniklo rekonstrukcí bývalého zavazadlového vozu. Sedí se v něm stupňovitě jako v klasickém kině a pojme šedesát diváků. Další vagon je pak věnován tématickým výstavám. Vlak začíná svoji trasu z vybraného města vždy několik dní před oficiálním začátkem festivalu a je doprovázen množstvím akcí pro děti. Cílem celého projektu je přivážet ty filmy a pohádky, které se do festivalového Zlína nedostanou a na místa, kde klasické kino nemají. Průměrně se vlak zastaví v 25 městech a promítne se v něm kolem 300 projekcí. V roce 2008 vedla cesta poprvé i na Slovensko, kde se projekce uskutečnily v 15 městech. Dopolední promítání je určeno žákům škol, odpolední a víkendové pak široké veřejnosti.

Poslední stálou akcí, která se od roku 2006 stala součástí nejen festivalu, ale i města samotného, je chodník slávy, po vzoru slavného Hollywood Boulevardu. Ten je tvořen z hvězd se jmény hrdinů z dětských filmů.²⁹

²⁹ mj. zde mají svoji hvězdu Tomáš Holý (in memoriam), Žaneta Fuchsová nebo Jan Čenský.

2.5 Další české filmové festivaly pro děti

Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, který se původně jmenoval **Národní přehlídka filmů pro děti**, vznikl v roce 1969 z iniciativy učitelů a členů Dětského filmového klubu Martin z Ostrova. Ota Hofman byl jeho pravidelným návštěvníkem a patronem celé akce, což vedlo jeho organizátory ke změně názvu. Zpočátku se jednalo o festival čistě filmový, televizní tvorba se do programu přidala v roce 1993. V loňském roce se uskutečnil 41. ročník. Zajímavostí na medializaci festivalu je skutečnost, že se na ní podílejí samy děti. Slouží jim k tomu dětské redakce televize, rozhlasu a novin, situované po dobu konání akce přímo v Ostrově. Jejich pořady jsou následně součástí vysílání některých rádií, ostrovské kabelové televize a zpravodajských serverů.

Zatím dva ročníky **Mezinárodního festivalu pro děti a mládež Juniorfest** proběhly ve městě Horšovský Týn. Vedle filmové části kladou pořadatelé důraz také na doprovodný program, v rámci něhož jsou pořádány tématické výstavy či besedy s filmovými tvůrci. Soutěžní snímky jsou vybírány převážně z Evropy, přičemž jde o přizpůsobení se co nejširšímu diváckému spektru. V programové nabídce se rovněž objeví tituly, které budí pozitivní ohlasy a sbírají úspěchy na filmových přehlídkách. Snahou je vybírat snímky, které kultivují žánry, jako komedie, dobrodružný film či horor a také filmy zabývající se aktuálními společenskými tématy. Ze známých osobností uvítal festival kupříkladu francouzského představitele Vinnetoua Pierra Brice nebo herce z divácky úspěšného večerníčku Krkonošské pohádky.

Za pozornost stojí také Mezinárodní festival animovaných filmů Anifest, pořádaný od roku 2002 v Třeboni a od loňského roku také v Teplicích. Atribut mezinárodní má festival od druhého ročníku v roce 2003, o rok dříve byl pouze přehlídkou národní. Třebaže nejde o akci určenou výhradně dětem, věnují jim organizátoři velkou pozornost a pro děti je například určena akce „Školičky animace“. Z dalších doprovodných aktivit jsou uváděny retrospektivy či tématická pásma, ale i výstavy, koncerty, workshopy a nebo konference. Devátý ročník proběhne v květnu 2010 v Teplicích.

2.6 Dětský divák

O dítěti jako divákovi se hovoří jako o tom nejlepším kritikovi. Děti nejsou svázány konvencemi, dávají volný průchod svým emocím a dokáží si svého hrdinu oblíbit, stejně jako o jiného nezavdit ani pohledem. Zprvu je dítě-divák formováno pouze animovanými filmy s výraznou hudbou, postupně začíná rozumět i lidskému hlasu a nakonec vnímá snímky hrané. V naší zemi mají děti to štěstí, že jsme vždy měli celou plejádou šikovných tvůrců.

Vezměme si vývoj dítěte v průběhu jeho života, což nám snáze pomůže pochopit jeho křehký svět. Dítě začíná být pozorovatelem dění už jako batole mezi druhým a třetím rokem života, kdy u něj začínají kromě dotyku hrát roli i ostatní smysly. Uchovává si také první vjemy v paměti a dokáže již udržet pozornost až 15 minut. U dětí se v tomto ranném období objevují rovněž první emoce, projevující se kupříkladu tím, jak reaguje na jednání s oblíbenou hračkou. Zcela spontánní reakce takto malých dětí nám jasně říkají, co se jim líbí a co ne, právě vysílaného programu nevyjímaje.

Později, v předškolním období věku, se už začíná projevovat také estetické cítění, kdy se dítě cítí dobře například pokud hraje jeho oblíbená písnička. Vedle estetického se rozvíjí rovněž cítění etické a děti se sami mohou rozhodovat mezi dobrem a zlem. Tato lidská vlastnost jim napomáhá i jako členům porot při filmových festivalech, kdy musejí volit mezi různými filmy.

Pro správné formování dětského vývoje je však jednou z nejdůležitějších věcí pohádka. Její úloha je nezastupitelná pro rozvoj řeči, fantazie a intelektu dítěte. Tříleté a starší děti již začínají vnímat děj jako realitu, formují si ji, přetváří a vystavují jej kritice. Přestože to tak někdy nevypadá, existují určité známé výtvořivé lidové tradice, které přesně odpovídají dětské mentalitě. Patří k nim časová neurčitost (Bylo nebylo), nejasná zeměpisná poloha (Za sedmero lesy a sedmero řekami), ožívování věcí, mluvení zvířat a někdy i hrubá morálka (být o hlavu kratší, být zazděn do věže apod). Pohádky se vyznačují také výrazovou prostotou a jednoduchými motivy, jež vzbuzuje podněty dětské představivosti. Setkáváme se tak s černokněžníkem s černou hůlkou, v černé čepici a motivy na způsob tří úkolů nebo

setnutí hlav sedmihlavé sani. Oproti předškolnímu věku se dítě začíná zaměřovat na děj na úkor obrazu/poslechu.³⁰

To je ve stručnosti popsáný ranný vývoj dítěte a dítě samotné svým způsobem začíná formovat i zlínský filmový festival. Ten je s dítětem provázán po celou dobu jeho konání, ale i mimo něj (např. role Kinematovlaku) a děti, jež se jej účastní zažívají pocit sounáležitosti (během malování na chodníku nebo společného filmového zážitku). Svou exkluzivitou a jednoroční periodicitou v dětech festival vzbuzuje očekávání a zvědavost, hraní i kreslení hrdinové z filmových pláten zase dopomáhají ke splnění snů. Zůstává otázkou, zda se dá říci, že děti ze zlínského kraje mají k filmu pro ně vřelejší vztah a mají o něm větší povědomí než děti z ostatních regionů republiky.

³⁰ SKÁCELOVÁ, Marcela. Vliv animovaného filmu na dětského diváka. UTB [online] 2006. Dostupné z: https://www.stag.utb.cz/apps/stag/dipfile/index.php?download_this_unauthorized=3002 str. 34 (citováno 20.2.2010)

3 Zahraniční dětské filmové festivaly

Vedle toho zlínského existuje na světě celá řada filmových festivalů nebo jejich sekcí věnovaných dětem. Celkem toto číslo šplhá ke čtyřicítce.³¹ Dvaadvacet z těchto počínů má přímo v názvu, že se jedná o mezinárodní událost, téměř každý z nich však dává prostor tvůrcům ze všech částí zeměkoule. Také spektrum zemí, kde se festivaly konají je velmi pestré a kromě Antarktidy a Afriky zde najdeme zastoupeny všechny kontinenty. Ty potom zastupují za Evropu namátkou, Španělsko, Německo či Finsko, za Severní Ameriku města New York nebo Toronto, Jižní pak Brazílie nebo Uruguay, Asii reprezentují Indie a Jižní Korea a dětský festival je také v Austrálii.

3.1 Evropa

Vedle festivalu ve Zlíně, jehož historii se podrobně věnuje jiná kapitola této diplomové práce, bych rád v krátkosti představil ostatní počiny na nejstarším kontinentu.

Začneme-li na Slovensku, zde je od roku 1971 vždy ob jeden rok pořádána v Bratislavě **Cena Dunaje**. Třebaže se jedná o festival televizní tvorby, našel své místo v mezinárodním poli a televizními i produkčními společnostmi, stejně jako médií je dnes velmi vyhledáván. Účastníci soutěží v kategoriích animovaná produkce, hraná tvorba, dokumentární tvorba a vzdělávací pořady. Roku 2007 se na festival přihlásilo 87 společností z 39 zemí. Počet přihlášených pořadů byl 218, do hlavní soutěže jich postoupilo 104. 20. ročník v roce 2009 neproběhl a podle jeho organizátorů se přesunul na jiný termín.³²

Nejvíce filmových festivalů zaměřených na děti má ze všech zemí Německo. Podobných událostí se tady pořádá hned pět. Nejstarší je **Prix Jeunesse**, kde se stejně jako na Slovensku oceňuje televizní tvorba pro děti, a to již od roku 1964. Festival, pořádaný v Mnichově rovněž každý druhý rok, si klade za cíl zvyšovat

³¹ Přesné číslo je 37 [online] Dostupné z : <http://www.filmfestivalworld.com> (citováno: 4.5.2010)

³² [online] Dostupné z : <http://www.prixdanube.stv.sk> (citováno: 4.5.2010)

povědomí o televizní tvorbě pro děti. Odborná porota poté hodnotí kvalitu prostředků, jimiž tohoto bylo dosaženo.³³

Nejstarším festivalem v tom pravém slova smyslu je v Německu mezinárodní dětský filmový festival **Lucas**, pořádaný od roku 1975 ve Frankfurtu nad Mohanem. Klade si za cíl promítat takové snímky, které děti na jednu stranu baví, na druhou je ale i vzdělávají a dávají jim jiný vizuální obraz než ten, který vidí v médiích. Estetická stránka filmu je tedy jedním ze vstupních požadavků. Zajímavostí tohoto festivalu je, že porota, která udílí ceny, má pět dospělých a pět dětských členů, kteří se společně radí. Poslední ročník odvyšl celkem padesátku projekcí.³⁴

Od roku 1978 se dětem otevřela kategorie na hlavní německé festivalové události roku Berlinale, pojmenovaná **Kinderfilmfest** a posléze přejmenována na **Generation**. Jedenácti- a sedmičlenné dětské poroty zde udílejí čtyři Křišťálové medvědy ve dvou kategoriích. Festival je výjimečný především obrovským zájmem médií, čímž si získal velkou publicitu.³⁵

Druhou nejmladší událostí pro děti v Německu je dětský filmový a televizní festival **Goldener Spatz**, čili **Zlatý Vrabec**, který v roce 2009 oslavil třicáté narozeniny. Festival je pořádán ve městě Gera. Udílení cen zde spadá plně do rukou dětských porotců, kteří snímky rozdělí do šesti kategorií: dlouhý a krátký hraný film, animace, minifilm (do 3 minut), informační pořady a zábavné pořady. Od roku 2001, kdy jsou oceňována také nová média, je zde cena za nejlepší internetovou stránku pro děti a za online hru.³⁶

Posledním zástupcem německých festivalů je od roku 1999 dětský filmový festival **MO & FRIESE**, situovaný do Hamburku. Ten se jako jeden z mála zaměřuje výhradně na krátký film. Festival vznikl jako odnož festivalu nezávislých snímků **Kurzfilmfest**, který pod názvem „**Bez rozpočtu**“ vznikl roku 1985. Jeho původní název také naznačuje, že se jedná o nezávislý festival a svoji nezávislost si

³³ [online] Dostupné z : http://www.filmfestivalworld.com/festival/Prix_Jeunesse/ a <http://www.prixjeunesse.de/> (citováno: 4.11.2009)

³⁴ [online] Dostupné z : http://www.filmfestivalworld.com/festival/Intl_Childrens_Film_Festival_LUCAS/ a <http://www.lucasfilmfestival.de/> (citováno: 4.11.2009)

³⁵ [online] Dostupné z : <http://www.filmfestivalworld.com/festival/Kinderfilmfest/> a http://www.berlinale.de/en/das_festival/festival-sektionen/generation/index.html (citováno: 4.11.2009)

³⁶ [online] Dostupné z : http://www.filmfestivalworld.com/festival/German_Childrens_Film_GOLDEN_SPARROW/ a <http://www.goldenerspatz.de/> (citováno: 4.11.2009)

uchoval dodnes. Poslední ročník představil 35 „kraťasů“ pro nejmladší diváky, rozdělených do několika kategorií.³⁷

Další ze zemí, sousedících s Českou republikou, která má na paměti dětského diváka je Polsko. V Poznani se zde od roku 1969 pořádá mezinárodní filmový festival pro mladého diváka **Ale kino**. Jedná se o ojedinělou událost svého druhu, která je v této 40 milionové zemi pořádána. Festival vznikl spojením několika malých přehlídek animovaného a dětského filmu, které byly v Poznani pořádány dříve. Přestože od vzniku festivalu uplynulo čtyřicet let, v prosinci 2009 se pořádal teprve 27. ročník. Pravidelného pokračování se totiž akce dočkala až od roku 1994, dříve se pořádal každý druhý rok. Webové stránky festivalu potom nabízejí možnost navštívit archív až do roku 1998 a dávají tak možnost porovnat jeho vývoj v čase.³⁸

Východní Evropu reprezentuje ještě ukrajinský mezinárodní festival animovaného filmu **Krok** v Kyjevě. Festival je pořádán na přelomu září a října a letos slaví 20 let své existence. Název Krok symbolizuje jednak snahu o progresivní vývoj při výběru snímků, ale rovněž odkazuje na putovní charakter události, která se během pořádání přehlídky přesouvá napříč Ukrajinou. V uplynulém roce představili svou tvorbu tvůrci z 36 zemí světa.³⁹

Dalším místem s přehlídkou dětského filmu je Švýcarsko. Konkrétně pak město **Bellinzone**, v italsky mluvícím kantonu Ticino, kde se od roku 1987 koná rovněž mezinárodní festival pro mladé. Je rozdělen do dvou věkových kategorií 6-15 a 15-22 let, z nichž každá má svou porotu složenou z mladých lidí, kteří věkově odpovídají kategorii, již hodnotí. Festival dělá čest zemi, v níž je pořádán a soutěžícím nestanoví žádný přihlašovací poplatek. Akci pořádají instituce švýcarsko-italská televize (RTSI) a švýcarsko-severoitalské noviny v kině pojmenovaném Espocentro s kapacitou 700 míst.⁴⁰

Sousední Itálie pořádá filmový festival s názvem **Giffoni**. Přehlídka je pořádána ve městě Valle Piana a byla založena v roce 1971. Za dobu její existence ji navštívily největší hvězdy světové kinematografie včetně hvězd jako Robert De

³⁷ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/MO_FRIESE_KinderFilmFestival/ a <http://www.shortfilm.com/> (citováno: 5.11.2009)

³⁸ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Intl_Young_Audience_Ale_Kino/ a <http://www.alekino.com/en/festival> (citováno: 5.11.2009)

³⁹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/KROK_Intl_Animated_Film_Festival/ a <http://www.krokfestival.com/?ver=eng> (citováno: 5.11.2009)

⁴⁰ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Castellinaria_Intl_Youth_Film/ a <http://www.castellinaria.ch/> (citováno: 5.11.2009)

Niro, Oliver Stone, Meryl Streep, Jeremy Irons, John Travolta, Wim Wenders, Ben Kingsley, Kathy Bates, Krzysztof Kieslowski, Roman Polanski nebo Danny De Vito. Filmy na festivale jsou rozděleny do pěti kategorií a odstupňovány podle věku diváků, pro které jsou určeny. V porotě festivalu se v historii vystřídalo přes dva tisíce lidí z 44 zemí ve věku od tří do sedmnácti let. Společnost, která má akci na starost pořádá během roku také mnoho dalších doprovodných událostí, jako například Dny filmu, které za dvanáct let přilákaly přes 200 000 studentů.⁴¹

Na druhém místě za Německem, co do počtu pořádaných dětských festivalů, je Francie společně s Velkou Británií, které pořádají shodně po třech akcích. Nejprve představím Francii. Přestože se jedná o zemi s bohatou filmovou historií, nejen co se týče klasického, ale i například animovaného filmu nebo komixu, dětské festivaly zde začaly vznikat teprve nedávno. Pokud nepočítáme přehlídku v Cannes,⁴² je nejstarším zástupcem mezinárodní festival animovaného filmu **Les Nuits Magiques**, pořádaný od roku 1990 ve městě Belges. Vítězové v pěti kategoriích obdrží prémie v hodnotě 500 euro. V roce 2008 odpromítal tento festival, pořádaný v posledním měsíci roku, téměř stovku počínů. Bohužel, přestože jde o mezinárodní událost, webové stránky festivalu jsou pouze ve francouzštině.⁴³

Druhým francouzským zástupcem tohoto výčtu je **Du Grain à Démoudre** konaný v Le Havre od roku 2000. Jedinečnost festivalu spočívá především v tom, že je jako jediný organizován pouze mladými lidmi ve věku mezi deseti a pětadvaceti lety. K tomu jim vystačí jejich vášeň pro film a snaha o její předání širokému publiku. I přes svou okrajovost si festival drží poměrně vysoký zájem diváků a v minulosti byl navštíven mnohými známými herci, režiséry či scénáristy. Podrobnější obsah je návštěvníkům internetových stránek, kteří nevládnou francouzskému jazyku, utajen podobně jako předchozí událost.⁴⁴

Do třetice je to ve Francii festival pro mladé v **Sancy**. Mladý je také sám festival, který vznikl v roce 2003. Filmy zde jsou vysílány ve čtyřech kategoriích - tři podle věku diváka a jedna kategorie je určena rodinám. V průběhu roku se

⁴¹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Giffoni_Film_Festival/ a <http://www.giffoniff.it/en/index.php> (citováno: 5.11.2009)

⁴² Součástí festivalu v Cannes je už od jeho vzniku v roce 1946 i Cannes Junior, avšak pouze jako neoficiální součást, ke které se mi nepodařilo dohledat zdroje.

⁴³ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Les_Nuits_Magiques/ a <http://www.lesnuitsmagiques.fr/> (citováno: 5.11.2009)

⁴⁴ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Festival_du_Grain_a_Demoudre/ a <http://www.dugrainademoudre.net/> (citováno: 5.11.2009)

organizátoři věnují vzdělávacím aktivitám v regionu a filmová přehlídka je pak jejich vyvrcholením. Jako jediný z francouzských zástupců nabízí tento festival alespoň část své webové prezentace v angličtině. Z hlediska tématu mé diplomové práce lze absenci anglického překladu považovat za velmi neprofesionální. Internet a jeho současné postavení v oblasti médií nabízí jedinečnou možnost vlastní prezentace a jako takový vyžaduje nejméně dva jazyky pro komunikaci se svým publikem.⁴⁵

Po jednom dětském festivalu pořádají dvě země Beneluxu – Belgie a Nizozemí. V Belgii je od roku 1988 v měsíci únoru pořádán **Evropský filmový festival pro děti a mládež**, a to zároveň v Antverpách a Bruggách. Festival je cílen na děti ve věku 8 až 12 let a vedle soutěžních snímků má také pestrý doprovodný program sestávající z dokumentárních filmů, workshopů, animované tvorby atp. Nizozemí zastupuje mezinárodní festival filmu, televize a nových médií **Cinekid**, který vznikl v roce 1987. Zpočátku skromná přehlídka pořádaná o podzimních prázdninách se v průběhu let proměnila v zaběhlou akci a dnes dosahuje návštěvnosti takřka 40 tisíc diváků a celkově promítne na 200 děl. Ačkoli je oficiálním místem pořádání hlavní město Amsterdam, ve skutečnosti probíhá festival průměrně na třiceti dalších místech Holandska.⁴⁶

Budu-li pokračovat severskými zeměmi, pak i zde najdeme události s obdobným posláním. Patří mezi ně Finsko se dvěma festivaly a Dánsko se Švédskem, které pořádají po jednom. Prvním finským zástupcem na světové mapě dětských festivalů je událost s názvem **Oulu**. Od roku 1981 se pořádá v polovině měsíce listopadu ve městě se stejnojmenným názvem. Jedná se o akci menšího formátu, kde je počet promítaných filmů omezen na patnáct. Jejich minimální délka je pak 45 minut. Jako hlavní cíle si pořadatelé kladou představovat nové trendy žánru a také se snaží o zkvalitňování distribuce dětských filmů v kinech i televizním vysílání. Festival ročně navštíví zhruba 10000 diváků a dvacítku zástupců médií.⁴⁷

⁴⁵ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Plein_La_Bobine_Cinema_Jeunes/ a <http://www.pleinlabobine.com/> (citováno: 10.11.2009)

⁴⁶ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/European_Youth_Film_Festival_Flanders/ a <http://www.jeugdfilmfestival.be/en> spolu s http://www.filmfestivalworld.com/festival/Cinekid_Intl_Film_Television_New_Media/ a <http://www.cinekid.nl/> (citováno: 10.11.2009)

⁴⁷ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Oulu_Intl_Childrens_Film_Festival/ a <http://www.oulunelokuvakeskus.fi/lef/etusivu> (citováno: 10.11.2009)

Výjimkou mezi dětskými festivaly je video festival pro děti a mládež **Videotivoli** z finského města Tampere. Vedle formátu promítaných snímků se pět let starý festival liší také tím, že tvůrci soutěžních snímků jsou pouze mladí lidé do věku 16 let a svou tvorbu cílí rovněž na mladé publikum. Nabízí dospělému divákovi možnost nahlédnout do jejich světa, prostřednictvím krátkých filmů o délce do deseti minut, rozdělených do několika kategorií. Vedle hlavního programu jsou součástí akce také odborné semináře, výstavy a workshopy, kde si návštěvníci pod vedením profesionálů mohou vyzkoušet třeba jak rozhýbat postavy z hlíny. Video festival přitahuje rok od roku vyšší pozornost médií a například v letošním roce se jich akreditovalo na 150.⁴⁸

Buff, to je název mezinárodního dětského filmového festivalu ve švédském Malmö, který byl založen v roce 1984 jako nezisková organizace. Status skutečného švédského filmového festivalu získal v roce 1995 posvěcením od švédského filmového institutu. Snahou jeho tvůrců je promítat takové filmy, které by jinak nebylo možno shlédnout. Během šesti dnů je odvysíláno na sto projektů, a to dnem i nocí. Vedle hlavní soutěže se zde pořádají diskusní bloky a semináře pro filmaře, učitele nebo kulturní pracovníky, které mají v první řadě vzbuzovat zájem o tento druh filmů.⁴⁹

Na přelomu tisíciletí vznikl v dánské metropoli mezinárodní festival pro děti a mládež pojmenovaný **Buster**. Soutěžní snímky všech žánrů jsou rozděleny ve dvou hlavních sekcích – severské a mezinárodní. Z doprovodného programu bych jmenoval tzv. ‘Profesionální dny’, věnované setkávání filmových odborníků a jejich diskusím nad filmem pro mladé.⁵⁰

Již zmiňované Spojené království ročně uvádí tři události věnované dětem a mladým lidem. Nejstarším je v severoirském Belfastu pořádaný světový festival mladého diváka **Cinemagic**. Od svého vzniku v roce 1989 se rozrostl na největší akci svého druhu v Británii a dosáhl výtečné reputace po celém světě, díky pečlivě volenému programu pro děti. Cílem festivalu je celoročně vzdělávat veřejnost i

⁴⁸ [online] Dostupné z: <http://www.filmfestivalworld.com/festival/Videotivoli/> a <http://www.videotivoli.fi/english09/index.htm> (citováno: 11.11.2009)

⁴⁹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/BUFF_Intl_Children_Young_Peoples/ a <http://www.buff.se/> (citováno: 11.11.2009)

⁵⁰ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/BUSTER_Copenhagen_Intl_Childrens_Film_Festival/ a <http://www.buster.dk/b/a1.lasso> (citováno: 11.11.2009)

mimo velká města a na venkově, a proto organizační tým připravuje speciální program, určený pro učitele a mladé lidi, který se věnuje od filmové kritiky, přes filmovou produkci až po porozumění filmové řeči, prostřednictvím některého z workshopů s odborníky.⁵¹

Filmový festival pro děti a mládež je organizován také v anglickém Sheffieldu a nese název Showcomotion. Festival vznikl paradoxně díky přehlídce **Cinemagic**, která zde zavítala v rámci svého programu v roce 1998 a její tvůrci zde objevili velké dětské publikum. V následujícím roce tak Sheffield přišel s festivalem vlastním. Hlavní návštěvníky tvoří rodiny s dětmi, mladí lidé, spolu se studenty a učiteli ze škol v South Yourkshire. Přednostně jsou zde promítány filmy o dětech z celého světa a takové, které vyhovují skupinám mladých lidí. Program zahrnuje předpremiéry a premiéry filmů, mezinárodní film, filmy mladých tvůrců a vedle toho rovněž workshopy a odborné konference.⁵²

A opět v Anglii je pořádán i třetí ostrovní festival, tentokrát ve městě Leeds. Jmenuje se **Leeds Young Peoples Film Festival** a první ročník byl uspořádán v roce 1999. Tento počín je velmi otevřený mladým tvůrcům krátkých filmů a neexistuje zde žádné omezení, co se týče žánru snímku. Podmínkami, které musejí soutěžící splňovat, jsou v jedné kategorii věk do 19 let a ve druhé je potřeba natočit film určený pouze dětem a mladým lidem. Objevují se zde snímky žánru sci-fi, komedie, drama, fantasy nebo horror. Také v Leedsu tvoří doprovodný program spousta odborných přednášek a seminářů týkajících se filmové produkce či filmařského byznysu, pro zájemce z řad dětí i dospělých.⁵³

Pod Spojené království lze zahrnout i festival **BIFF**, mezinárodní dětský filmový festival, konaný v Hamiltonu na souostroví Bermudy. První projekce se konala v roce 2004 v podvodním promítacím sále a trvala jeden víkend, v jehož průběhu bylo odvysíláno 22 krátkých filmů především od lokálních tvůrců. O čtyři roky později uváděl festival 35 snímků ze šestnácti zemí. Ceny se rozdělují ve dvou věkových kategoriích. V souvislosti s festivalem je v rámci programu „promítání na

⁵¹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Cinemagic_Festival_for_Young_People/ a <http://www.cinemagic.org.uk/> (citováno: 11.11.2009)

⁵² [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Showcomotion_Children_Young_People/ a <http://www.showcomotion.org.uk/> (citováno: 11.11.2009)

⁵³ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Leeds_Young_Peoples_Film_Festival/ a <http://www.leedsyoungfilm.co.uk/> (citováno: 11.11.2009)

školách“ zasaženo více než 1000 školáků, kterým je před začátkem vyučování promítnut vybraný film.⁵⁴

Poslední evropskou zemí, kde mají mladí lidé možnost vyjádřit se prostřednictvím plátna kin, je Španělsko. Dvě z pořádaných přehlídek však nejsou cíleny na děti, pouze jejich tvůrcové jsou mladí lidé. Jedná se o festivaly Jove a **Granada film festival**. Pouze festival **Animadrid** konaný na přelomu září a října ve španělské metropoli má sekci vyhrazenou výhradně dětem. Letos proběhl teprve třetí ročník a jak už název napovídá soutěží zde filmy animované. Na svých stránkách se pořadatelé pyšní rozmanitostí promítaných snímků určených divákům s nejrůznějším vkusem.⁵⁵

3.2 Asie

Největším festivalem na asijském kontinentu je mezinárodní dětský filmový festival **Golden Elephant**, pořádaný v indickém městě Hyderabad. Podnik je pořádán Dětskou filmovou společností Indie od roku 1992, aby pomohl zviditelnit úspěšné dětské filmy, které svým tématem nebo zpracováním přitahují mezinárodní pozornost. V dětech má výběr vyvolat kritičtější pohled na film, a to formou zábavných i vzdělávacích snímků. Festival sestává z několika sekcí – Mezinárodní soutěž, Asijské panorama a dětský svět, nesoutěžní sekce a mnoho retrospektivních a speciálních projekcí. Vše doplněno mnoha workshopy a jinými speciálními akcemi pro děti.⁵⁶

Druhým z asijských festivalů je **Mezinárodní festival pro mladé v Soulu** pořádaný od roku 1999. Jihokorejští organizátoři opět, podobně jako v předchozích případech, dávají prostor mladým tvůrcům a zároveň těm, kteří pro mladé tvoří. Součástí programu je promítání snímků z rodinného prostředí dítěte a o jeho dětskosti, krátké filmy teenagerů, mediální fórum a tzv. festival ulice. Návštěvník festivalu by si měl odnést pochopení mediální kultury v její nejčistší podobě.⁵⁷

⁵⁴ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/BIFF_Kids_Childrens_Film_Festival/ a http://www.biff.bm/biff_kids/index.html (citováno: 11.11.2009)

⁵⁵ [online] Dostupné z: <http://www.filmfestivalworld.com/festival/Animadrid/> a <http://www.animadrid.com/en/index.asp?MP=43&MS=110&MN=1> (citováno: 11.11.2009)

⁵⁶ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Golden_Elephant_Intl_Childrens/ a <http://www.cfšindia.org/> (citováno: 11.11.2009)

⁵⁷ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Seoul_Intl_Youth_Film_Festival/ a <http://www.siyff.com/main/eng/default.html> (citováno: 11.11.2009)

3.3 Severní Amerika

Začneme-li Kanadou, pak se jako první podíváme na starší ze dvou přehlídek, jež se zde ročně pořádají, a tou je mezinárodní filmový festival **Carrousel**. Ten je pravidelně pořádán od roku 1982 ve městě Rimourski. Festival má sblížovat mladé lidi s filmovými tvůrci a dávat jim šanci vylepšit si míru vkusu v přístupu k filmu. Na mezinárodní úrovni festival funguje od roku 1994 a inspiruje se například ve festivalu Cannes a jeho juniorské sekci. Organizátoři zahájili v roce 1999 vzdělávací misi po základních a středních školách v Kanadě, nejprve v Québecu.⁵⁸

O 15 let mladším, avšak navštěvovanějším z dvojice kanadských festivalů, je v Torontu pořádaný Mezinárodní filmový festival pro děti **Sprockets**. Z filmů pro děti, mladé lidi a rodiny jsou zde vybírány jak klenoty mezi současnými, tak i mezi klasiky žánru. Snahou je promítnout ty nejvýjimečnější snímky ze všech koutů světa a hlavními kritérii výběru pro to jsou kvalita a originalita. Filmy jsou určeny pro kategorii diváků od tří do osmnácti let a k vidění jsou filmy celovečerní i krátké. Sprockets se také snaží, aby se díky profesionálům z filmového průmyslu a vzdělávacím pracovníkům prohlubovala role kina, jako především výchovná a obohacující v životě mladého člověka.⁵⁹

Rovněž Spojené státy pořádají během roku dvě přehlídky dětského filmu. Od roku 1984 pravidelně běží Mezinárodní dětský filmový festival v Chicagu, který má poměrně vysokou návštěvnost, avšak nebývá vysokou publicitu. Při 26. ročníku se zde sešlo na 300 zástupců médií. Mezi festivaly v Severní Americe se jedná o největší událost a v roce 2008 zde bylo představeno více než 250 filmů ze 44 zemí světa. Organizátoři si vytyčili za cíl dát jasnou tvář filmové, video a televizní produkci, určené malému divákovi. Toho se snaží dosáhnout především širší záběru a poskytnutím prostoru mladým tvůrcům. Festival v Chicagu promítá filmy normální i krátké, všech žánrů, pro děti do čtrnácti let věku, a to v kategoriích: režisérský objev, animace (celovečerní a krátká), film nebo video v dětské produkci, živá akce

⁵⁸ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Carrousel_Intl_Festival_du_Film/ a <http://www.carrousel.qc.ca/> (citováno: 15.11.2009)

⁵⁹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Sprockets_Toronto_Intl_Film_Festival/ a <http://www.sprockets.ca/default.aspx> (citováno: 15.11.2009)

(film/video a TV) aj. Organizační společnost pak pořádá ještě festival MediaBridge, určený dětem od čtrnácti let výše.⁶⁰

A filmovou přehlídku hostí také New York, kde je od roku 1997 pořádán rovněž mezinárodní filmový festival. Akce podporuje inteligentní, působivé a provokativní snímky pro děti od tří do osmnácti let. Od svého vzniku se stal velmi žádoucím a po roce 2000 byly všechny projekce již dopředu vyprodány. 20000 platících diváků však pro město s deseti miliony obyvatel tolik neznamena a jistě by mu slušela ještě vyšší návštěvnost. Festival trvající tři týdny představuje snímky v kategoriích dlouhometrážní a krátkometrážní film, animace, dokument, povídka, experimentální film, video a 35 mm film. Multimediální webové stránky nabízejí kromě základních informací také možnost shlédnout některé z filmů on-line a spoustu informací o promítaných filmech.⁶¹

3.4 Střední a Jižní Amerika

Colonia Tlalpan je mexické město, které loni uspořádalo dvanáctý ročník mezinárodního filmového festivalu pro děti. Filmy jsou zde rozděleny podle kategorií na dlouhometrážní a krátkometrážní filmy, povídky a animace, dokumenty zaměřené na děti a krátké filmy v produkci dětí z Mexika nebo jiných zemí. Poslední jmenovaná kategorie není soutěžní. Ceny udílené dětskou porotou sestávají z umělecké keramiky, vytvořené Federikou Withfeld, a diplomu. Udílána je také cena veřejnosti na základě hlasů rodičů s dětmi, kteří navštíví každou z projekcí. Stránky festivalu jsou bohužel pouze ve španělštině, takže z nich není možno zjistit další informace o události.⁶²

V Brazílii, v Riu de Janeiru, se letos pořádal sedmý ročník **Mezinárodního brazilského filmového festivalu pro děti**. Festival s téměř sto tisícovou návštěvností má snahu bavit a zaujmout mládež v Brazílii vysoce kvalitními a kulturně odlišnými tituly. Organizátoři chtějí nastolit dialog mezi filmovými tvůrci a brazilským filmovým trhem, aby zvýšili dostupnost světových dětských filmů.

⁶⁰ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Chicago_Intl_Childrens_Film_Festival/ a <http://www.cicff.org/> (citováno: 15.11.2009)

⁶¹ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/New_York_Intl_Childrens_Film_Festival/ a <http://www.gkids.com/> (citováno: 15.11.2009)

⁶² [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Festival_Intl_de_Cine_para_Nios/ a <http://www.lamatatena.org/en/noticias.html> (citováno: 15.11.2009)

Program je zaměřen především na děti mezi čtyřmi a dvanácti lety, jimž nabízí krátké i celovečerní snímky ze současných i minulých produkcí a nechybí ani projekce nezapomenutelných klasik.⁶³

Poměrně vysokou návštěvností – 30 000 diváků – se může pochlubit rovněž další jihoamerický mezinárodní festival pro děti a mladé lidi **Diversine** v Uruguayi. Založen byl v roce 1992 a rozrostl se do velké akce, která nabízí nejvíce ocenění ze všech festivalů pořádaných na tomto kontinentu. Šestidenní událost zahrnuje mezinárodní projekce, animace, dokumenty, celovečerní a krátké filmy, diskuse, soutěže a workshopy na všechny variace týkající se filmu. Festival má dvě poroty - jednu složenou z mezinárodních členů a druhou tvořenou dětmi ve věku 7 až 14 let. Ty rozdělují ceny snímkům, které jsou určeny dětem předškolního věku i těm již odrostlejšími.⁶⁴

Festival s neobvyklým názvem **„Nový přístup“** pořádají v Argentině. Originální název akce zní **International Film Festival Nueva Mirada for Children and Youth** a její vznik se datuje od roku 2002. Podobně jako u ostatních akcí tohoto typu, také zde se klade za cíl přispívat kulturnímu a vzdělanostnímu vývoji dětí a mládeže. Pro dosažení tohoto cíle ustavil organizační výbor tým vysoce profesionalizovaných odborníků, mající na starosti mnoho aktivit, jako audiovizuální produkci, distribuci a propagaci, workshopy, vydávání odborných publikací nebo pořádání seminářů atp. Vedle primárních cílů se tvůrci snaží o kulturní rozdílnost snímků, úctu k dětským právům a dětem samým, jako k hlavním představitelům soutěžních filmů.⁶⁵

⁶³ Webové stránky festivalu jsou bohužel dostupné pouze v portugalštině a více věcných informací nebylo možno dohledat [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Brazilian_Kids_Film_Festival/ a <http://www.festivaldecinemainfantil.com.br/> (citováno: 15.11.2009)

⁶⁴ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Diversine_Intl_Film_Festival_for_Children/ a <http://www.divercine.com.uy/> (citováno: 15.11.2009)

⁶⁵ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Intl_Film_Festival_Nueva_Mirada_Children/ a http://www.nuevimirada.com/homeF_eng.htm (citováno: 15.11.2009)

3.5 Austrálie

Posledním kontinentem, kde se koná alespoň jednou ročně filmový festival pro děti je Austrálie. **Mezinárodní filmový festival pro děti a mladé dospělé** se pořádá ve městě Auburn od roku 1998. Snímky jsou zde rozděleny do čtyř kategorií: nejlepší snímek dětí od 6 do 14 let, nejlepší film mladých lidí od 15 do 22 let, nejlepší film vytvořený dospělými o dětech nebo pro děti a konečně film dospělých tvůrců určený mladým dospělým. V roce 2006 běželo v rámci festivalu 74 filmů ze 41 zemí, současně ve městech Auburn, Sydney a Homebush. Tuto největší událost tohoto typu navštíví ročně přes 2000 studentů z Auburnu a západního Sydney.⁶⁶

3.6 Čím je jedinečná zlínská přehlídka?

Z předchozí kapitoly je zřejmé, že v případě zájmu o pořady a filmy pro děti se jedná o celý vyspělý svět a v žádném případě nejde o okrajovou záležitost. Náš zástupce v podobě festivalu zlínského se pak mezi všemi těmito zeměmi může pyšnit hned několika primáty. Předně, náš festival byl v této konkurenci tím nejnavštěvovanějším, což je pro každý festival zřejmě největší vizitka, neboť divák je tím, pro koho se podobné počiny pořádají. V první desítce jsou pouze tři festivaly, které v posledním roce překročily hranici 50 000 návštěvníků. Jsou jimi italský festival Giffoni (82 000 návštěvníků), jihoamerický Brazilian Kids Festival (97 000 návštěvníků) a Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež ve Zlíně (96 441 návštěvníků). Účast na tuzemské události spolu s brazilskou tedy dosáhla téměř sta tisíc účastníků.⁶⁷

Co do počtu přítomných médií se však český zástupce mezi světovými festivaly nevešel ani mezi prvních deset. Důvodem je nejspíše nepoměrně menší tuzemský mediální trh oproti například americkému nebo německému, ale může to být zapříčiněno také odlehlou polohou města. V oblasti zájmu médií dominuje Generation, což je sekce festivalu Berlinale vyhrazená dětem, dále dětský filmový festival v Chicagu a videofestival Videotivoli pořádaný v městě Tampere ve Finsku. V počtu promítaných filmů opět dominuje festival ze Zlína. Roku 2009 promítl

⁶⁶ [online] Dostupné z: http://www.filmfestivalworld.com/festival/Cinewest_for_Children_Young_Adults/ a <http://www.cinewest.org.au/> (citováno: 15.11.2009)

⁶⁷ podle zpráv ze stránek www.filmfestivalworld.com počet návštěvníků ve Zlíně dosáhl 103 600. Držím se však raději oficiálních údajů ze závěrečné zprávy festivalu. (citováno: 15.11.2009)

svým divákům celkem 470 snímků (z toho 199 soutěžních), druhý byl festival v Chicagu, který jich uvedl 224 a třetí kodaňský festival Buster se 154 filmy. A konečně prvenství pro nejstarší událost tohoto typu mezi všemi dodnes pořádanými, připadá opět českému zástupci. Ten se pořádá, jak již bylo shrnuto dříve, od roku 1961. Za ním je německý festival Prix Jeunesse (1964) a třetí polský Ale Kino (1969).⁶⁸

⁶⁸ všechna data čerpána z: <http://www.filmfestivalworld.com/> (citováno: 15.11.2009)

4 Mediální obraz festivalu

4.1 Manipulace, propaganda a cenzura

V roce 2010 proběhne jubilejní 50. ročník festivalu, jehož posledních dvacet ročníků proběhlo ve svobodné zemi a třicet předchozích v zemi, kde informace, novináři a média obecně, podléhali manipulaci a propagandě vůdců tehdejší vládnoucí strany. Přestože se komunistický vliv až tolik nevryl do tváře soutěžních snímků ani festivalu samého, možnost ovlivnit tvárné dětské publikum si ujít nenechali. Zásadní vliv měl především platný tiskový zákon, podporován dozorčími orgány ministerstva vnitra.⁶⁹ Český člověk, denně vystavován zkresleným, polopravdivým a lživým informacím, vnímal zprávy v podstatě strojově, ať už se týkaly čehokoliv, zlínského festivalu nevyjímaje.

Obezřetnost autorů tehdejšího tisku byla na místě, pokud vezmeme v úvahu, že jako politická provokace byla vnímána i taková drobnost jako v červnovém vydání dětského časopisu Sluníčko z roku 1978. Zde redakce otiskla kresby různých typů bojové techniky, jako součást seriálu „Dívej se a povídej“ a na jednom z nakreslených tanků se objevilo číslo 68. Podle názoru Českého úřadu pro tisk a informace (ČÚTI) šlo o tajenku, mající za úkol vyvolávat asociace se vstupem vojsk Varšavské smlouvy v srpnu roku 1968.⁷⁰ V souvislosti s rokem 1968 byla důsledně sledována všechna média a cenzura se tak nevyhla ani těm dětským. Vzhledem k těmto postojům lze zcela logicky předpokládat, že byl pečlivě hlídán také obsah informací týkajících se festivalu v tehdejší Gottwaldově, jak bude patrné i z následující části, která se věnuje vlastnímu mediálnímu obrazu v dobových periodících.

⁷⁰ BITTMAN, Ladislav (a kol.): „Manipulátoři“, vydání 1., Praha, FSV UK a Boston University, 1992

4.2 Napsali o festivale...

Prameny týkající se mediálního obrazu festivalu existují již z jeho prvních třiceti ročníků i když v poměrně omezené podobě, která si přesto uchovává určitou výpovědní hodnotu. Dokumentace je uchována převážně v podobě citací tehdejších pořadatelů a návštěvníků festivalu a je součástí sborníku vydaného ke 30. výročí akce.⁷¹ Nevěnuje se všem ročníkům, ale pouze vybraným, což bylo zřejmě podmíněno dochovanými a nebo vůbec existujícími podklady. Vzhledem k mizivému množství jiných zdrojů, které by zkoumaly dřívější mediální obraz se proto tato práce rovněž nezabývá všemi ročníky z prvních třiceti.

Hlavním citovaným periodikem je ve sborníku festivalové **Zpravodajství**, kde kupříkladu úvodníky ředitele festivalu Aleše Bosáka měly za úkol lákat nové návštěvníky. Dalším citovaným zdrojem je i otevřený dopis Francise Legranda, ředitele francouzského festivalu **Rencontres internationale du Film pour la Jeunesse** v Cannes (Mezinárodní setkání filmů pro mládež) z roku 1965, kde hovoří o Československu, jako o zemi dětské filmové tvorby:

„...Od Trnkových loutek k Pinkavovým jemnostem, od svěžesti Hermíny Týrlové k překvapivé odvážnosti Karla Zemana, od Brdečkovy síly k důvtipnosti Vojtěcha Jasného, od pokusů Františka Vláčila k pokusům Jaromila Jireše je váš film světem v neustálém rozvoji, který má odvahu a možnost sebevyjádření a tvůrčí svobodu skoro jedinečnou na světě, kde požadavky rentability a prestiže jsou našťástí vždycky jen podružné. Proto jejich bohatství sdělují jen očím, které chtějí vidět i přes zdánlivou prostotu a snadnost, hluboké poselství uměleckého díla. Toto hluboké poselství humanity, lásky k životu, úcty k mládí, mne vede k názoru, že bude příkladem světu přes nevrzivost, kterou vždycky překoná. Z tohoto důvodu je přirozené, že Československo pořádá svůj filmový festival pro mládež...“⁷²

Je otázkou, zda šlo v době hluboké totality skutečně hovořit o tvůrčí svobodě nebo se zkrátka dopis mírně poupravil. Bezmezný obdiv a slova chvály, avšak bez

⁷¹ VYSEKALOVÁ, Jitka: "30 ročníků festivalu filmů pro děti Zlín", Festival filmů pro děti v Čs. filmovém ústavu v Praze, 1990

⁷² VYSEKALOVÁ, str. 20

konkrétnějších informací je patrný rovněž ze slov Taťjany Sokolovské v Učitelských novinách:

„Desetiposchodový hotel Moskva byl štábem festivalu. Ve dne v noci zde bylo možné potkat delegáty festivalu – filmové kritiky, pedagogy, režiséry, scénaristy. Poprvé byl podobný festival pořádán v socialistické zemi... Díky skvělé organizaci festivalu podařilo se nám vedle soutěžních a mimosoutěžních prací zhlédnout mnoho filmů natočených mistry československého filmu v různých letech.“

Další materiály čerpají z ohlasů našich i zahraničních novinářů, kteří festival navštívili. K nim se přidávají rovněž názory filmových tvůrců. Citovani pocházejí nejčastěji ze zemí bývalého Východního bloku a spřízněných asijských zemí. Nejčastěji se hovoří o jedinečnosti přehlídky, o fascinaci dětským divákem a naší zemí obecně. Kupříkladu maďarský novinář István Bölsc na stránkách filmového časopisu Filmvilág píše:

„Nevěřím, že by existoval podobný festival, kde by se mezi obecnstvem našlo 30 000 dětí, kde by v rámci festivalu byly uspořádány závody na koloběžkách, kterých se účastnilo 600 – 800 dětí, a kde by Cenu za nejlepší herecký výkon obdržel herec mladší deseti let. Týden patřilo lidem jediné kino v Československu způsobilé promítat 70 mm film, určené pro 1500 diváků. Bylo to v Gottwaldově na II. Mezinárodním dětském festivalu.“⁷³

Tentýž ročník vyzdvihuje také Herbert Arnault v **Image et son** (č. 210/67), který označuje festivaly ve Zlíně a v Cannes, jako významné mluvčí filmu pro mládež. Rovněž Czeslaw Michalski píše v polském **Ekranu** (č. 25/67) o významu filmu pro děti a mládež a pozici festivalu. Předpovídá tehdy neznámé přehlídce velkou budoucnost, v návaznosti na zvyšující se poptávku po dětském a zároveň kvalitním filmu. Z dnešního pohledu lze říci, že se ve své předpovědi nemýlil. Zajímavým momentem druhého mezinárodního ročníku byl nápad obdarovat každého účastníka dětskou školní brašnou.

⁷³ Obě citace z: VYSEKALOVÁ, str. 21

Po roce 1967 se festival vrátil k tradici národních soutěží, i když za účasti zahraničních hostů. Jeho cíle se dají vyčíst ze zahajovacího projevu dr. Bohumila Steinera, tehdejšího náměstka ústředního ředitele Čs. filmu, na desátém ročníku v roce 1970. Podle jeho slov šlo především o udržení tradice, zvyšování zájmu ze zahraničí, o snahu každoročně konfrontovat úspěchy i prohry, posuzovat jejich příčiny a posoudit koncepcce. Prostředí gottwaldovských festivalů označil jako „zúrodněné“ nebo jako manifestaci, která si vydobyla místo v celém filmařském světě a město samotné podle něj vzbuzuje obdiv návštěvníků. Na závěr překvapivě poblahopřál návštěvníkům ke všem vymoženostem přehlídky, jež předtím vyjmenoval. Jeho projev s jasnými znaky užití jazyka propagandy tak postrádal faktické informace k aktuálnímu ročníku, naopak obsahoval mnoho nic neříkajících frází.

O rok později dostává prostor ve festivalovém Zpravodajství šéfdramaturg barrandovské skupiny filmů pro děti a mládež Ota Hofman. Poprvé se tak objevuje možnost přečíst si názor i někoho z filmových expertů. Na otázku, jak je spokojený s dosavadním průběhem jedenáctého ročníku, odpovídá výčtem některých ze soutěžních filmů, jež z Prahy přivezli.⁷⁴ Program přehlídky označuje v dosavadní historii za nevídaný, a to co do počtu to do kvality. Na závěr si posteskuje, že festival v daném roce není mezinárodní, protože bychom měli co předvést. Redaktoři zpravodaje zřejmě nevysvětlovali proč festival nedostal možnost být mezinárodním, ale je zřejmé, že odborné veřejnosti tento fakt vadil.

Ohlasy vzbudil také dvanáctý ročník v roce 1972, kdy byl festival pořádán jako národní, avšak se zahraniční účastí. Tentokrát však přijeli pouze zástupci zemí, kde vládly totalitní režimy. Autoři sborníku tak citují delegáty z Bulharska, předsedu střediska pro dětský film z NDR, polského ředitele festivalu v Poznani, režiséra pohádek z RSFSR, sovětskou režisérku filmových pohádek Nanu Mčelidzenovou nebo režiséra bukurešťského filmového studia Kristu Paluczia. Shodují se na výborné organizaci a přesném programu akce a vyslovují slova obdivu k našemu dětskému divákovi. Například Klaus Richter de Vroe z NDR hovořil o tom, že nejvíce se mu líbí atmosféra festivalu, především to, jak zjevnou lásku

⁷⁴ Zemanův film *Na kometě*, *Už zase skáču přes kaluže* Karla Kachyni, čtyři díly Polákova seriálu o kouzelném Panu Tau, *Lysáci, myšáci a šibeničák* Věry Šimkové-Plivové, režijní debut Oty Kovala *Lucie a zázraky* a filmy z Kudlova, Koliby a Krátkého filmu.

chovají zdejší děti k filmovému umění i filmovým tvůrcům.⁷⁵ Vedle patetických projevů obdivu od tvůrců ze socialistických zemí se občas objevuje také objektivnější pohled některého z hostů. Například u příležitosti třináctého ročníku v roce 1972 se ředitelka íránského Ústavu pro duchovní rozvoj dětí a mládeže Lila Amir Arjomandová vyjádřila těmito slovy:

„Přesvědčila jsem se zde o tom, že děti na celém světě reagují stejně, že se smějí stejným pointám a gagům. Myslím, že pedagogové by se měli vážně zamyslet nad tímto jevem a pátrat po metodách, jejichž pomocí by se tato schopnost družného, spontánního reagování na společný umělecký zážitek dala uchovat v lidech do věku dospělosti...“

V průběhu patnáctého ročníku se zeptali redaktoři tehdejšího festivalového zpravodajství předsedy poroty pro hraný film a šefredaktora časopisů **Film a doba** a **Záběr** Jiřího Hrbase, jak na něj působila kolekce vítězných filmů jako celek. Odpověděl:

„Každý film by měl obsahovat něco, co může být podnětem pro další cestu. Bohužel mají naše filmy pro děti některé chronické dramaturgické, scénářistické i režijní nedostatky, stává se, že dobrý námět není plně využit. Právě toto se obráželo i v letošní sestavě soutěžních hraných filmů, takové nedostatky jsme objevili i u filmů, které nás jinak zaujaly. Nesignalizuje to samozřejmě žádnou vážnou krizi, ale tvůrci a zodpovědní pracovníci tvorby by se nad tím měli zamyslet.“⁷⁶

Je tedy vidět, že tu a tam se pustil do tisku i kritičtější pohled. V souvislosti s patnáctým ročníkem byl zmíněn také kroměřížský festival ARSFILM. S jeho porotou měl svou zkušenost tehdejší ředitel Národní galerie v Praze prof. dr. Jiří Kotalík. Vyzdvihl především výtvarnou kvalitu naší animované tvorby, kterou dal do analogie s uměním Alše, Mánesa či Lady. Vedle toho ocenil rovněž přítomnost mladých talentů, kteří soutěží se zkušenými tvůrci. Poukázání na kulturní aspekt věci se příliš často neobjevuje a tento pohled je tak spíše ojedinělý. Stejněmu

⁷⁵ VYSEKALOVÁ, str. 24

⁷⁶ Obě citace z VYSEKALOVÁ, str. 24 a 25

ročníku bylo věnováno i jedno z čísel belgického časopisu *Cine-Jeunesse*, vydávaném Rolandem Biernauxem, tehdejšíím předsedou Národního střediska filmu pro děti ve městě Mons. V časopise byly otištěny referáty o soutěžních filmech, o průběhu akce, uveřejnil zde interview s Eduardem Hofmanem a s Oldřichem Lipským na témata animovaného filmu a filmové komedie, což bylo, jak se ukáže později, v našem tisku něco nevídaného. Ani na tomto místě nechybí zachovaná citace Biernauxe, kde paradoxně vyzdvihuje tehdejší socialistické podmínky:

„...Před každým filmem se dětskému obecenstvu představují delegace tvůrců, přijímané radostnými ovacemi. Film a návštěva kina tam neznamená mimořádný přepych a není předmětem komerčních zájmů. Je nedílnou součástí kulturních hodnot, poskytovaných občanům Československa. A tato skutečnost mi připadá neobyčejně podstatná.“

Netroufám si hodnotit komerční nebo nekomerční zájmy pořadatelů, ani míru poskytovaných kulturních hodnot, ale myslím, že by měla zaznít také slova o absenci americké, západoněmecké, francouzské nebo britské kinematografie. Zdroje, z nichž jsem při práci čerpal například vůbec nehovoří o promítání snímků Walta Disneye, tvůrců Hanny a Barbery nebo Goscinniho s Uderzem. Není přitom sporu o jejich kvalitách, stejně jako není sporu o kvalitách původní české tvorby. V případech, kdy se jedná o její chválu je dán prostor i západním novinářům – třeba Gertu Münterferingovi ze západoněmecké televize, který k dvacátému ročníku pro časopis *Scéna* uvedl:

„Pedagogika je velice hezká a důležitá věc – není ale možné jí děti krmit od rána do večera. Pedagogiku má obstarávat škola, no a filmaři mají pomáhat rozšířit dětský svět o zkušenost, o emoce, které žádná škola nikomu nedá, především smích, vtip, napětí a pláč...A pro tohle zprostředkování emocí dětem mám rád české filmy. Ty to umějí!“⁷⁷

⁷⁷ Obě citace z: VYSEKALOVÁ, str. 25 a 26

Svoji povahou byla výroční publikace přinášející pohled médií spíše přehlídkou pochvalných slov, avšak i to dává určitý obraz toho, jak se celá událost mediálně prezentovala. Pro dvaadvacátý ročník byla vybrána osoba Bruna Berghse, předsedy organizace Jekino-film z Belgie. Ten předal pozdravy od tisíců vlámských dětí, které mají rády československé filmy, které sledují už přes patnáct let. Z tisíce představení v sezóně 1981-1982 odpromítali 350 českých a slovenských. Pokračuje ve výčtu superlativů na náš film a vyjadřuje touhu uspořádat výstavu z díla Karla Zemana.

S jistou dávkou skepse se výjimečně vyjadřuje Michaela Storchová v časopise Kino, kde se zamýšlí nad 25. ročníkem, který se konal v roce 1985. Ve své úvaze se vrací k počátkům festivalu a oceňuje to, jak se za dobu své existence vypracoval na přehlídku se zvukným jménem. Vzápětí však varuje, že to nemusí být natrvalo, což je u uměleckého procesu vždycky rizikem. Jeho tvůrci se totiž podle ní musejí čas od času zamýšlet nad tím, co a jak dál a totéž platí pro ty gottwaldovské. Na závěr doufá, že se dočká také odpovědi na tuto otázku. V tomto sdělení lze pozorovat narůstající skepsi při reflektování události na konci osmdesátých let. V podobném duchu se totiž vyjadřuje také Radek Holub z časopisu Scéna, který k 29. ročníku poznamenává:

„Dvě věci se mi zdají být zvláště příznačné a bolestné: především to, že naše filmy z minulosti jsou zajímavější a myšlenkově obsažnější než ze současnosti. Druhý problém bych nazval ztrátou kroku se světem a možnosti konfrontace. Tuto situaci charakterizoval výstižně režisér Pinkava: „Gottwaldov byl dříve v mezinárodním povědomí. Je ovšem pravda, že tu byly promítnuty i zahraniční filmy, avšak možnost srovnání je stále přece jen dílčí. Dětský film jako by byl stále na okraji naší pozornosti.“⁷⁸

Má zde zřejmě na mysli možnost konfrontace s více snímky ze zahraničí, o níž jsem hovořil výše. Festival byl prezentován jako ‚festival s mezinárodní účastí‘, nejednalo se o festival socialistických nebo východoevropských filmů, jak to mohlo vypadat na sklonku komunistické éry. Třebaže je vydaný výběr z ohlasů médií velmi

⁷⁸ VYSEKALOVÁ, str. 27

strohý a z větší části poplatný režimu, určitý obrázek o akci vytváří, jak již bylo řečeno dříve. Navíc lze při pozornějším pročtení nalézt i střípky názorů, s nimiž se dá ztotožnit i dnes.

4.3 Pohled médií ve vybraných letech

Publicita festivalu nebyla vždy tak velká jako dnes, kdy má vedle aktualizovaných webových stránek prostor také v novinách a televizním vysílání, a to i několik měsíců před akcí. Dříve bylo zpráv poskrovnu a většímu zájmu médií se mohli pořadatelé těšit až od konce devadesátých let. Ke stálým mediálními partnerům, právě od konce devadesátých let, patří Česká televize a kromě ní se mezi nimi vystřídaly deníky Právo, MF Dnes a Blesk. Ve zkoumaných letech⁷⁹ byly mediálními partnery postupně tyto instituce:

Rok 1998

Všechny tři tehdejší televizní stanice – Česká televize, Nova a Prima a regionální televize Emurfilm.

Rok 2004

Prima, Právo, Blesk, Český rozhlas, Bravo, Novinky.cz

Rok 2009

Česká televize, Dnes a server idnes.cz

Z přehledu je zřejmé, že se v průběhu let mediální partneři obměňují. Střídá se také hlavní mediální partner z řad tiskových médií. Po roce 2000 jím bylo Právo a deník MF Dnes, který je jím dosud. Oboje noviny vydávaly a vydávají v průběhu festivalu speciální přílohu, která informuje o aktuálním dění.⁸⁰ Nyní se v práci budu věnovat právě jednotlivým vybraným ročníkům tak, jak je prezentoval tehdejší tisk.

⁷⁹ Přehled je věnován pouze ročníkům po sametové revoluci, dříve mediální partnerství, jak jej známe dnes, neexistovalo

⁸⁰ Právo vydávalo tzv. Festivalové Právo, deník MF DNES má DNES festival

4.3.1 Rok 1965

Tento ročník byl z hlediska historie zásadním, protože byl festival poprvé uznán za mezinárodní. Konal se od 21. do 29. dubna 1965 a představilo se na něm 30 filmů z 28 zemí světa. Soutěž byla rozdělena do dvou kategorií a hlavní cenou byl Zlatý střevoček, z dílny akademického sochaře P. Rady. Za domácí tvůrce se představili například Josef Pinkava s filmem *Neobyčejná třída*, Jiří Hanibal s filmovou povídkou *Kapr*, kreslený film *Neposlušná písmenka* Bohuslava Šrámka a nebo kombinovaný film Pavla Čalovky *Chlapec a Zornička*.⁸¹ Festival byl zahájen vypuštěním balonků a otevřením výstavy věnované 20 letům čs. filmu pro děti a mládež.

Skutečnost, že se očekává konání mezinárodní události ze stránek Rudého práva, v době mezi 14. a 29. dubnem 1965, příliš poznat nebylo. Stránky tehdy plnily zprávy z války ve Vietnamu, články k 95. výročí narození V. I. Lenina, které připadalo na 22. dubna a rovněž zprávy týkající se historie tanku číslo 23 a jeho posádky. V době před zahájením festivalu se proto o festivalu nepsalo a nestalo se tak ani v den jeho zahájení.⁸² O události mezinárodního významu se píše až den následující, tedy 22. dubna.⁸³ Kultura obecně měla v tehdejším tisku jen minimální prostor a ve většině případů byly zprávy popisovány telegraficky. Článek samotný se v krátkosti věnuje historii a programu festivalu. Čtenáři přináší faktické informace o počtu soutěžních snímků a o tom, kolik z nich je přihlášeno z Československa. Je zmíněn také mezinárodní charakter a význam akce, což je doloženo faktem, že se jí účastní všechny velké filmové produkce. Následuje výčet zemí, přičemž jako první je uveden Sovětský svaz, následován USA, Velkou Británií, Francií a Indií. Zdůrazněna je ještě informace o tom, že významnou součástí přehlídky bude mezinárodní sympozium o filmu pro mladé, k němuž vydal Filmový ústav Čs. filmu sborník teoretických statí a referátů.

⁸¹ Hlavní cenu – „Zlatý střevoček“ získal později snímek *Kapr*, v kategorii hraných filmů zvítězil rumunský film *Gaudeamus igitur*, Cenu čs. dětí „Pohádkového dědečka“ si odnesl film *Neobyčejná třída*, v kategorii trikových filmů vyhrál polský kreslený film *Bolek a Lolek střelci*, čestné uznání obdržel kanadský film *Znám jednu starou dámu* a cenu CIDALC dostal opět film *Kapr* Jiřího Hanibala.

⁸² Ten den se objevila například jiná zpráva věnující se filmu, a to v Tunisku. Píše se zde, kolik je v této zemi biografů nebo kolik v ní bylo v uplynulém roce promítnuto filmů. *Rudé právo*. 21.4.1965, roč. 45, č. 109, s. 2, rubrika Kultura.

⁸³ „Festival filmů pro děti a mládež zahájen“ *Rudé právo*. 22.4.1965, roč. 45, č. 110, s. 3, rubrika Filmy.

V průběhu festivalu se o něm neobjevila žádná dílčí informace, zato se objevily texty o podobných přehlídkách ze zahraničí.⁸⁴ První zpráva o té gottwaldovské vyšla kurzívou den po skončení festivalu v rubrice **Světém kultury a umění** a shrnovala ve stručnosti oceněné snímky.⁸⁵ Podrobnější analýza s prvky propagandy byla publikována více než týden po skončení festivalu.⁸⁶ Autor Jan Hořejší se zde pozastavuje nad úrovní snímků, které soutěžily o přízeň poroty. Na úvod dává slabou úroveň do souvislosti s karlovarským filmovým festivalem první poloviny padesátých let, kdy přesto, že soutěž byla nevalná, návštěvníci odjížděli spokojeni. Autor to komentuje slovy:

„Něco podobného jsme letos prožívali v Gottwaldově. Většina domácích účastníků překvapila soutěž svou povážlivě slabou úrovní. Zklamal Tetovaný policejní kuň z výroby Walta Disneye, právě jako Pověst o ztraceném čase dobře známého sovětského režiséra Ptuška, polský film Velké, větší, největší, právě jako anglická Velká skála. Zjištění, že nakonec gottwaldovské soutěže nebyly o nic horší, než bývá náplň „dětských“ festivalů v Cannes či Benátkách vede: a) k zamyšlení nad společnými příčinami truchlivé kvality filmů pro děti v absolutní většině filmového světa, b) k pocitu vděčnosti J. Trnkovi, K. Zemanovi, H. Týrlové, M. Vošmikovi, Z. Milerovi, O. Hofmanovi i Ed. Hofmanovi, J. Pinkavovi a všem dalším, kteří dostali naši filmovou tvorbu pro mladé a nejmladší diváky na úroveň, která již svým průměrem je naprosto výjimečná.“

Dále upozorňuje, že ani vítězný film letošního ročníku *Kapr* nedosáhl úrovně snímků ročníku loňského. Přesto jej pochválil jako film, který se bude líbit dětem i dospělým. Uvozovky naznačují, jak tehdy bylo smýšleno o zahraničních akcích. Následuje přehled jednotlivých snímků oceněných porotou, přičemž se zde autor pozastavuje nad možností poroty neudělit některou z cen a tím vyjádřit svůj kritický odstup. Navzdory své kritice přiznává článek festivalu zájem světových tvůrců, což je doloženo informací o třech stech domácích a osmdesáti zahraničních delegátech a

⁸⁴ např. rozsáhlý článek „Moskva filmová“ o sympoziu věnovaném filmu. (*Rudé právo*. 25.4.1965, roč. 45, č. 113, s. 4.)

⁸⁵ *Rudé právo*. 30.5.1965, roč. 45, č. 118, s. 6., rubrika Světém kultury a umění.

⁸⁶ „Ve středu zájmu – dětský divák“ *Rudé právo*. 6.5.1965, roč. 45, č. 124, s. 2, rubrika Filmy, autor: Jan Hořejší.

účasti 22 států. Jejich spokojenost dokládá slovy rakouského delegáta Dörflera (uvádí pouze příjmení):

„Všechno je přesné. Termíny se dodržují, program se nemění, všude vládne přátelství...“

Právě tato citace posloužila autorovi k možnosti využít článku a celé akce také způsobem vlastním komunistické rétorice:

„To jistě nejsou jen maličkosti. To se nakonec sčítá ve výslednou hodnotu úrodné půdy pro trvalou spolupráci a nakonec i přátelství pracovníků mnoha národů, spojených společnou prací a společným zájmem. Je dobře, že k tomu nemalým dílem přispěly i gottwaldovské děti a mládež, které daly festivalovým představením ve Velkém kině hezkou pohodu a mladistvé vzrušení.“

Pokračují slova o nadějně budoucnosti a po skeptickém začátku autor náhle obrací. Gottwaldovský festival podle něj šťastně překonal úskalí a výhledově prokázal své právo na místo vedle festivalů pro děti a mládež v Benátkách a Cannes „*hostejno zda oficiální uznání přijde dříve nebo později*“. Pořadatelé by měli na přesrok, kdy je naplánovaná příští mezinárodní přehlídka, dbát na přísnější a aktivnější dramaturgii soutěže, s důrazem na kvalitu před kvantitou, píše se zde dále. V samotném závěru se objevuje myšlenka uspořádat ještě jednu samostatnou soutěž, protože se prý světový animovaný film obrací k dětskému divákovi zády. Rovněž apeluje na hlubší a aktivnější účast dětí.

O poznání více se festivalu věnoval tehdejší list Okresního výboru KSČ a Rady ONV v Gottwaldově **Naše pravda**, který vycházel dvakrát týdně. Zde od 14. dubna do 5. května 1965 vyšlo celkem pět článků věnujících se festivalu. První vyšel 16. dubna a byl veden formou rozhovoru s tehdejším předsedou gottwaldovského štábu Alešem Bosákem.⁸⁷ F. Ptáček, který rozhovor vedl pokládal vesměs praktické otázky týkající se výběru města, uváděných snímků a nebo mezinárodní poroty. Výběr města zdůvodňuje A. Bosák takto:

⁸⁷ „Pět dní před startem“ *Naše pravda*. 16.4.1965, roč. 21, č. 31, s. 1, autor: F. Ptáček

„Gottwaldov byl vybrán proto, že je znám v republice i zahraničí, jako pěkné, moderní, čisté, zelené a pohostinné město. Má vyhovující zařízení pro takovou akci, schopné organizátory, občany milující filmové umění a Filmové studio pro tvorbu filmů pro děti a mládež.“

Jako hlavní důvod výběru v následující otázce uvádí:

„Výborné obecnstvo jak dětské, tak dospělé, které je schopno po dobu festivalu denně zaplnit Velké kino. To je fakt, který zahraniční tvůrce a odborníky snad nejvíce láká. Pokud jsme se zúčastnili podobných festivalů v Benátkách nebo Cannes, probíhala tam soutěžní představení v poloprázdných sálech.“

Za pozornost stojí jeho výčet zemí, které se zúčastní soutěže, a kdy jsou uváděny socialistické státy před kapitalistickými.⁸⁸ Zda to bylo dáno dílem redakce nebo počtem přihlášených snímků, lze se pouze dohadovat, protože v dostupných materiálech toto nelze dohledat. Pravděpodobnější variantou však bude politická blízkost daných zemí.

Druhý článek vyšel na titulní straně v den zahájení festivalu, opatřen všeříkajícím titulkem: ***Dnes začínáme***.⁸⁹ Na rozdíl od sáhodlouhých textů Rudého práva je tento strukturovaný a rozdělený na několik odstavců s vlastními mezititulky. Přehledně jsou tak čtenáři předloženy informace o tom, jakým způsobem mohou děti hlasovat při udělování jejich ceny, jaké je čekají doprovodné soutěže, které typy snímků budou uvedeny a nebo to, kdo bude tvořit odbornou porotu.⁹⁰ Zde se objevuje jedna faktická chyba a totiž, že za dětskou cenu je označena Zlatá kulička, namísto Pohádkového dědečka, který jí byl ve skutečnosti.

⁸⁸ Výčet je následující: Polsko, Maďarsko, Jugoslávie, Rumunsko, SSSR, Mongolsko, NDS, NSR, Pákistán, Kuba, Finsko, Francie, Švédsko atd.

⁸⁹ „Dnes začínáme“ *Naše pravda*. 21.4.1965, roč. 21, č. 32, s. 1

⁹⁰ „Festivalové předsednictvo“, jak je zde porota nazývána, tvořili: Alois Poledňák, ústřední ředitel Čs. filmu – předseda; Miloslav Šebek ředitel ústřední půjčovny filmů – ředitel festivalu; Václav Hendrych, náměstek ministra školství a kultury; Augustin Michalička, náměstek pověřence SNR; prof. A.M.Brousil, rektor AMU; Libor Barčín, taj. ÚV ČSM; Antonín Huspenina, předseda MNV v Gottwaldově; František Hrubín, zasloužilý umělec; Jarmila Státnická, spisovatelka; Miloš Fiala, tajemník Svazu čs. divadelních a filmových umělců a Ota Hofman, scénarista.

V tomtéž vydání periodika vyšel na titulní straně ještě jeden článek, který se věnuje zákulisním informacím z akce. Hovoří se zde o interhotelu Moskva, v němž byli ubytováni festivaloví hosté, kvůli kterým byla zajištěna speciální květinová výzdoba, pořízeny nové potahy křesel v denní kavárně, položeny nové koberec v pokojích a kuchaři a číšníci měli pracovat bez ohledu na pracovní dobu.⁹¹ Úsměvně působí závěr článku, kde se píše o prostorách vyhrazených pořádání tiskových konferencí a místům určeným novinářům a cizincům, kteří budou zásobováni potřebnými informacemi a materiálem. Právě slovo „potřebnými“ má v době existující cenzury poněkud negativní náboj a naznačuje, že mohlo docházet k výběru pouze žádoucích informací.

Rovněž v průběhu festivalu na něj v regionálních novinách přišla řada. Konkrétně v sobotu 24. dubna 1965 vyšla opět na titulní straně obrazová dokumentace z akce. Jde o osm fotografií, které ukazují například ředitele Čs. filmového ústavu Aloise Poledňáka s Karlem Zemanem, děti vypouštějící balonky s adresami, zaměstnankyni Velkého kina, která mění názvy filmů anebo slavnou postavičku Pana Prokouka. Fotografie jsou opatřeny popisky, v nichž nechybí ani takový detail, jako jména muže, jehož záda posloužila jako stůl a jednoho z dětí, které si na nich vypsalo adresu. Konkretizování mělo zřejmě za cíl vytvořit rodinný charakter celé události. Podobně vyznívá také text článku, který je vedle fotografií otevírákem příslušného čísla novin. Zde jeho autor svému čtenáři vyká a napůl tyká, podobně jako bylo zvykem mezi soudruhy v komunistické straně. Můžeme se tak například dočíst tato slova k hlasování dětí o cenu dětského diváka:

„Ani bys nevěřil, jak silně dovedou dětské ručky zatleskat. Jejich potlesk patřil ve čtvrtek Pionýrskému sboru Filharmonie pracujících, který jim připravil pěkný kulturní program před filmem, i hlasatelce televizní Vlastovky Olze Čuříkové.“⁹²

Odhlédneme-li od nelogické struktury tohoto sdělení, objevuje se v něm informace, že festival měl prostor také v pořadu Československé televize s názvem

⁹¹ „Festival ze zákulisí“ *Naše pravda*. 21.4.1965, roč. 21, č. 32, s. 1.

⁹² „Všude mají děti stejný úsměv“ *Naše pravda*. 24.4., roč. 21, č. 33, s. 1

Vlaštovka.⁹³ Článek dále zmiňuje mnoho hostů ze zahraničí, z nichž jmenuje sovětského režiséra Alexandra Ptuška a delegaci z NDR, která je zmíněna v souvislosti se soutěžním snímkem *Královské pohádky*. V závěru článku se autor obrací k dětem a vysvětluje jim, co je to autogramiáda. Během psaní krátkého textu tak kromě ich-formy postupně vystřídal všechny osoby jednotného i množného čísla.

V rámci ohlasů na uplynulý první mezinárodní ročník festivalu, vyšel v čísle následujícím po jeho skončení přehled vítězných snímků a udělených cen.⁹⁴ Jednalo se o tabulkový zápis, který nebyl opatřen žádným komentářem, zřejmě z důvodu, že číslo vyšlo na 1. května, které bylo věnováno oslavám Svátku práce a stránky tak zaplnily texty k tomuto tématu. Podrobněji se k přehlídce vrátilo až číslo příští.⁹⁵ Zsvěčeně pojatý článek přináší postřehy a fakta z místa, což dokládá přesnými údaji.⁹⁶ Autor se zde zamýšlí nad příčinami výběru menšího počtu filmů z méně států, než by si mezinárodní událost zasloužila. Podle slov hlavního dramaturga festivalu Ladislava Janžury toto mělo být napraveno v příštím mezinárodním ročníku, který byl naplánován na rok 1967. Potenciální nedostatky festivalu jsou v článku vyjádřeny formou návrhů na dílčí změny ústy zahraničních odborníků. Kupříkladu předseda a zakladatel CIDALC Nicolas Pillat z Francie navrhuje do poroty alespoň dva členy ve věku 13 a 16 let, profesor Roger Clerk, rovněž z Francie, se zase domnívá, že by poroty měly být dvě po vzoru Cannes – jedna složená z dospělých, druhá z dětí.

V článku je také odstavec věnovaný domácím tisku. Zpráva se opírá o výsledky tiskové konference, na níž padlo mnoho kritických slov na adresu tisku, dle autora oprávněně. Malý zájem domácích médií dokládají i ty části mé diplomové práce, které se věnují právě informovanosti, především ze strany Rudého práva. Také jeho se zajisté týkala slova dr. Josefa Trägra, který na otázku sovětského režiséra Ilji Freze, jak se noviny a časopisy v ČSSR zabývaly 1. MFF, o jehož důležitosti nemohlo být pochyb, odpověděl:

⁹³ Pořad byl určen mladému publiku a byl úspěšně vysílán po dlouhou dobu, později pod názvem Pionýrská vlaštovka.

⁹⁴ „Zlatý stříviček pro Kapra“ *Naše pravda*. 1.5.1965, roč. 21, č. 35, s. 1.

⁹⁵ „Setkání nesmírně poučné“ *Naše pravda*. 5.5.1965, roč. 21, č. 36, s. 3.

⁹⁶ Lze se dočíst například, že promítané filmy shlédlo 50 000 mladých diváků, v poslední festivalový den se vrátilo na 200 adresných štítků z poslaných balonků, autogramiád se zúčastnilo 35 zahraničních a našich hostů a nebo, že výstavu Čs. film dětem a mládeži zhlédlo na deset tisíc diváků.

„V našem tisku se o něm v podstatě nepíše. Buďto má Praha v novinách málo místa, nebo novináři potřebují festival zašít, aby psali s větší odpovědností. A málo je mezi nimi těch, kdo filmové tvorbě pro děti a mládež dobře rozumějí. Musím také říci, že se o čs. filmech dovidáme obvyklejše více ze zahraničních časopisů a revuí než z našich.“

Možná právě i díky nezájmu celostátního deníku se v článku objevuje hned dvakrát upozornění, že se nejedná o poslední článek na téma festivalu. Je zajímavé, že hned následující den po takové kritice vyšel v Rudém právu článek věnovaný právě dětské přehlídce v Gottwaldově.⁹⁷ Článek, který rozebírám v předchozím textu, je hodně negativní, na rozdíl od regionálního tisku, kde se kritické ohlasy téměř neobjevovaly a když už, tak pouze formou doporučení na zlepšení. Nad slabší účastí tuzemských snímků nebo dokonce nad úpadkem filmu pro děti se nepozastavil žádný ze zkoumaných textů v místním tisku. Důvodem pro tuto skutečnost mohlo být nadšení, které ve městě panovalo a místní redaktori, jako přímí účastníci, zkrátka některé nedostatky festivalu „přehlédli“. Na druhou stranu se kritika Rudého práva mohla opírat skutečně o menší informovanost jeho redaktorů. Ohlasy zahraničních hostů, o něž Naše pravda tvrzení opírá jsou vskutku přesvědčivější než názory Jana Hořejšího z Rudého práva. Ten citoval jen jednoho z účastníků, který měl navíc zážitek pozitivní.

4.3.2 Rok 1977

Ani o dvanáct let později, za doby normalizace, kdy byla filmová tvorba bedlivě střežena, byly zprávy o festivalu a tamním dění v celostátním tisku prezentovány skutečně pouze sporadicky. Sedmnáctý ročník festivalu proběhl ve dnech 16. až 20. května, avšak z pohledu Rudého práva jako by téměř neexistoval. V období před festivalem a v jeho průběhu se o něm v deníku neobjevuje žádná informace. Jediná zpráva, která je z podobné oblasti, je z Filmového festivalu mladých ve Špindlerově mlýně, kde získal hlavní cenu – Velké zlaté slunce – snímek slovenského režiséra Dušana Hanáka *Růžové sny*. Zbytek zprávy informuje o

⁹⁷ „Ve středu zájmu – dětský divák“ *Rudé právo*. 6.5.1965, roč. 45, č. 124, s. 2, rubrika Filmy.

dalších cenách, avšak podrobnější informace o snímcích nebo samotném festivalu zde chybí.⁹⁸

Gottwaldovskému festivalu se věnují až dvě zprávy, které vyšly po jeho skončení, a z nichž jedna se jej týká jen okrajově. První informace přišla den po skončení přehlídky a ve stručnosti shrnula přehled oceněných snímků.⁹⁹ Z deseti udělených cen byly vybrány tři¹⁰⁰ a u snímku *Malá mořská víla* chybělo jméno jeho autora. Zpráva už dále přinesla pouze základní informaci o počtu soutěžních děl, jichž bylo v roce 1977 třicet. Ve výčtu pak chybí mimořádně úspěšný snímek toho roku *Ať žijí duchové!*, který si odnesl Cenu dětského diváka a také Cenu MěstNV Gottwaldov za filmové triky. Pozornost pak zasluhuje zmínka o ocenění v oblasti animované tvorby, které připadlo Karlu Högrovi, jehož přínos se podle slov deníku potvrdil hned v několika letošních ukázkách. Chybí zde ale zpráva o tom, že Karel Höger dostal svou cenu posmrtně, neboť téhož roku, dne 4. května, zemřel. Cena tedy byla poctou zesnulému, což text neříká. Podle všeho autoři předpokládali všeobecné povědomí o hercově smrti, o níž dříve informovali i na stránkách Rudého práva. Z hlediska novinářské profese by však pobné souvislosti měly být zmiňovány minimálně pro případ, že se výtisk dostane do rukou nezasvěcenému čtenáři.

Druhá zpráva, která vyšla týden po skončení festivalu se týkala právě zmiňovaného snímku *Ať žijí duchové!*.¹⁰¹ V článku nazvaném **Dobrá zábava, dobrá legrace** o něm autor Jan Kliment hovoří, jako o novém úspěšném československém filmu. V úvodu se článek věnuje festivalu, když vyzdvihuje naši filmovou tvorbu pro děti a mládež jako o tradiční a ve světě dobře vnímanou. Dokázal to prý festival pro děti v Gottwaldově, *který skončil před několika dny*, jak píše tehdejší noviny (pozn. – bylo to přesně týden). Následuje upozornění pro čtenáře, že se deník k festivalu vrátí později. Poté se autor obrací k oceněnému snímku, na němž oceňuje ideové klady, k nimž patří to, že děti si chtějí něco udělat samy a odmítají přijít k hotovému, jakkoli je taková nabídka lákavá. Následuje postesknutí nad zvýrazněním současnosti tím, že by u postav bylo více zdůrazněno, že jde o pionýry. Jan Kliment také nepovažuje za vtipné a mluvné texty písniček Zdeňka Svěráka.

⁹⁸ *Rudé právo*. 10.5.1977, roč. 57, č. 108, s. 2. Rubrika Světem kultury a umění

⁹⁹ „Ceny z Gottwaldova“ *Rudé právo*. 21.5.1977, roč. 57, č. 118, s. 2.

¹⁰⁰ Hlavní cenu festivalu – Zlatý stříbrček – dostal snímek režiséra Oty Kovalu *Jakub*, Zvláštní cenu *Malá mořská víla* Karla Kachyni

¹⁰¹ „Dobrá zábava, dobrá legrace“ *Rudé právo*. 27.5.1977, roč. 57, č. 123, s. 5., autor: Jan Kliment

K onomu avizovanému navrácení se k dětskému festivalu v Gottwaldově však již v nejbližších vydáních Rudého práva, natož v téže rubrice, i tak se totiž dalo sdělení porozumět, nedošlo.¹⁰² A nestalo se tak ani 1. června, na Mezinárodní den dětí, kdy se dal předpokládat návrat k události určené převážně dětem.

Podobně jako v letech šedesátých, také v roce 1977 se festivalu věnuje více okresní tisk, třebaže tolik pozornosti se akci nedostalo ani zde. Bylo to dáno pravděpodobně skutečností, že v tomto roce se nejednalo o festival mezinárodní a pro město Gottwaldov tedy ne tolik významný. Nejprve se objevila zpráva den po zahájení festivalu, která měla podobu zdravice¹⁰³ a byla doplněna fotografií několika dětí v maskách. V článku je chybně uvedeno, že festival probíhá od pondělí do soboty, protože skončil již v pátek.¹⁰⁴ Text uvádí, že událost bude mít přes 50 zahraničních hostů a diváci budou moci zhlédnout celkem 52 hraných a animovaných snímků v rámci soutěže i mimo ni. Dále je uvedeno, že projekce budou probíhat v Gottwaldově a šesti dalších místech okresu. Článek opět hovoří jazykem ve prospěch festivalu, například když vyzdvihuje příležitost tvůrců ke konfrontaci a inspirujícímu setkání s dětským divákem. Je doplněn ještě o informace týkající se doprovodného programu, tedy soutěže dětí v kreslení a malování a výstavě Jiřího Trnky.

Již v čísle následujícím se poprvé objevují typické znaky komunistického tisku a oproti roku 1965 je zde patrné vměšování politicky směřovaných souvislostí.¹⁰⁵ Zatímco zde není uveden jediný ze zahraničních návštěvníků, píše se o účasti čestných hostů z řad celostátního nebo okresního vedení KSČ.¹⁰⁶ Jména opatřená stranickými funkcemi byla dozajisté ukázkou síly komunistů a patřila k propagandistickému stylu pojetí žurnalistiky. Důraz je kladen také na slova organizátorů z jejich úvodních projevů, o významu a poslání filmové tvorby pro děti při komunistické výchově naší mladé generace. V rámci těchto cílů byl na zahájení promítnut film *Osvobození Prahy*. Zbytek textu opakuje znovu faktické informace, jež byly otištěny již v minulém čísle, a jež se týkají počtu snímků či projekčních

¹⁰² Posledním zkoumaným datem byl 10. červen 1977, tedy tři týdny po skončení festivalu a ani v tento den se deník festivalu nevěnoval.

¹⁰³ „Zdravíme XVII. Festival filmů pro děti Gottwaldov 1977“ *Naše pravda*. 17.5.1977, roč. 33, č. 38, s. 1.

¹⁰⁴ Viz. „Vítězné filmy XVII. Festivalu“ *Naše pravda*. 24.5.1977, roč. 33, č. 41, s. 1.

¹⁰⁵ „Film zušlechťuje, vychovává“ *Naše pravda*. 20.5.1977, roč. 33, č. 40, s. 4.

¹⁰⁶ Lze se např. dočíst, že festival navštívili: Jaroslav Pospíšil, pracovník odd. kultury ÚV KSČ, ing. Josef Konečný, vedoucí tajemník OV KSČ Gottwaldov, František Kubiš, předseda ONV Gottwaldov, Zdeněk Štáva, předseda OV SSM a další.

míst. Na rozdíl od minulosti se však při jmenování zúčastněných zemí tentokrát použilo abecední pořadí a Sovětský svaz se tak dostal až na poslední místo. Přestože článek vyšel v den ukončení festivalu, tato informace uvedena není a celkově formálnější a neosobnější přístup naznačuje, že redakce Naší pravdy se přiblížila ke stylu, který ještě nedávno kritizovala. Nezáměr dokládá také umístění článku až na čtvrtou stranu novin a rovněž absence postřehů místních redaktorů ze zákulisí akce.

Ani poslední zpráva, která vyšla v úterý 24. května nepřinesla subjektivní stanoviska nebo shrnutí události. V článku se neobjevují žádné dotčené reakce jako tomu bylo u Rudého práva, ale ani žádná pozitiva. Jde pouze o přehled oceněných snímků, které jsou na rozdíl od informací v ústředním deníku strany vyjmenovány všechny, avšak tentokrát stylem zapracování do málo přehledného textu.

4.3.3 Rok 1990

V květnu roku 1990 žila Československá federativní republika prvními svobodnými volbami po pádu totalitního režimu a bylo to znát i ze stránek novin. Především v regionálních Zlínských novinách byl volbám věnován téměř veškerý prostor, ale přesto se dostalo i na festival. Jeho jubilejní třicátý ročník probíhal 14. až 18. května 1990 a představil asi desítku hraných a čtyři desítky animovaných snímků. Kvalitu hodnotila porota, složená z domácích i zahraničních odborníků a svoji porotu měly také děti.

První, poměrně subjektivní a spíše skepticky formulovaná zpráva Dity Fuchsové o festivale, vyšla v Rudém právu pět dní po jeho ukončení.¹⁰⁷ Už úvod zprávy, kde autorka hovoří o odpískání festivalu naznačuje, že článek bude pojatý spíše negativně. Nejprve připomíná slova tehdejšího ředitele Jiřího Jilíka o evropském prvenství přehlídky v době jejího vzniku a legendách, jejichž tvorba jej v průběhu let provázela. Další text už ale kladné zprávy neobsahuje. Pozastavuje se v něm kupříkladu nad pohádkou *Jestřábí moudrosti* režiséra Vladimíra Drhy, v níž nenachází nic z poetiky klasických pohádek, jakými byly *Tři oříšky pro Popelku* nebo *Pyšná princezna*. Naopak se zamýšlí nad tím, že za 14 milionů, které natočení filmu stálo, se dal natočit příběh méně ponurý a bližší dětem. Za výjimky mezi ne příliš vyvedenými hranými snímky, autorka považuje film *Království za kytaru* a

¹⁰⁷ „Ve Zlíně vládly děti“ *Rudé právo*. 23.5.1990, roč. 70, č. 119, s. 4.

Kachyňův snímek *Blázni a děvčátka*, který mj. získal hlavní cenu Karla Zemana, což však zde sděleno není. Označuje jej za trošku vulgární a dokonce za nenápadné porno pro děti. „Proč ne,“ komentuje to bez delšího pozastavení dále. Autorka rovněž užívá metafor pro charakteristiku festivalu, čímž dodává textu ještě osobnějšího rázu.¹⁰⁸ Podle ní nezletilý divák prodělal roku 1990 malou, značně předčasnou zkoušku dospělosti. Doslova se zde o dětském divákovi píše:

„...poučil se, kterak ponižovat a mlátit mladší, ničit auta, přijít o panictví se starší ženou, a také poznal, jak zlí a hloupí byli straničtí funkcionáři na vesnicích, ve kterých se jen pilo a hrubě mluvilo. Děti nám dospěly i politicky, oslovování filmových vyučujících oscillovalo mezi „souško“ a paní učitelko, festivalová znělka však byla přímočará – panáček razantně smazává nápis Gottwaldov a za jáсотu děti píše Zlín.“

Z textu je stále patrné nesmíření se s politickým vývojem v zemi a autorka byla zjevně otřesena věcmi, které jiní vítali s velkou úlevou a používala pro zdůraznění svých pocitů expresivních výrazů. Absence jakéhokoli nadhledu pokračuje i v dalších řádcích, kde pokračuje výčet věcí, jež podle ní poukazují na předčasné a smutné dospění dětí:

„Když se na besedě v ZŠ ve Fryštáku ptali autoři slovenského filmu Obyčejný špás dětí, jaké filmy by si přály natočit, žasly jsme. Nesmělá špitnutí Stanislava Rudolfa, Foglara, Verna byla rázně převálcována: „Nějaký horor“, „Něco se Schwarzeneggerem“, „Kde se střelilo“... Tady to máte. Dítě posadíte před video se slovy: „Dívej se a neotravuj...“ Možná se mnou souhlasíte. Řekla jsem svůj názor. Mohla jsem. Děti to dělají taky.“

Po tomto bezmocně až zoufale pojatém závěru, kdy autorka zcela zjevně hledá oporu pro své rozčarování u „svých“ čtenářů, je ve zkratce oznámeno ocenění vítězných filmů, avšak z neznámého důvodu pouze dvou.

¹⁰⁸ Např. „Šedá mračna smrákající se nad festivalem se pokusil, vcelku úspěšně, protrhnout syrský režisér Moris Issa, který spolu s Elmarem Klosem na Barrandově natočil film *Bizon*. Kdo to je – Bizon? Možná mimozemšťan, možná blázen. Vše je mystické, mlčky výmluvné.“

O poznání více informací lze k tomuto ročníku dohledat v tiskovinách regionálních a obraz z nich je diametrálně odlišný od pohledu Rudého práva. Například květnový **Zpravodaj města Zlína** otiskl rozhovor s tehdejším ředitelem festivalu **dr. Jiřím Jílkem**. Ten v něm mluví především o historii přehlídky a chystaných změnách v rámci jubilea, především mu šlo o opětovné získání mezinárodního statutu, což by umožnilo zahraničním snímkům zapojit se i do soutěže. Dále detailně představuje soutěžní i doprovodný program, ale také místa okresu, kde všude festival proběhne nebo kolik hostů jej navštíví. Jako perličku dává k dobru zážitek z dřívější doby, kdy byli na pravidelném středním poznávání místní kultury a večer se sešli v JZD u cimbálu:

„V delegaci byl i zástupce země, kde náboženství zakazuje požívání vepřového masa. Smutně seděl nad zeleninovou a ovocnou mísou a s rostoucí závistí pozoroval kolegy, v nichž mizely jitrničky a jelička. Všimli si toho i družstevníci, pozvali ho do kuchyně, aby nebyl tak na očích a tam se ho jali přesvědčovat, že ve střední Evropě nemá Aláh žádné kompetence. Uvěřil, povečeřel. Snad mu Aláh odpustí.“¹⁰⁹

Úlohu regionálního listu převzaly tehdy nově vzniklé **Zlínské noviny** a na svých stránkách hlásaly informace týkající se festivalu s neskrývaným nadšením. První zpráva o blížícím se „filmovém svátku“, jak jej nazvali v titulku článku, přišla tři dny před jeho zahájením.¹¹⁰ Po stručném shrnutí historie se vzpomínkami na slavné tvůrce, je představen plánovaný program festivalu a vypíchnuta poznámka o přislíbené účasti Shirley Templeové-Blackové, ve čtyřicátých letech dětské filmové hvězdy v USA, t.č. americké velvyslankyně v ČSFR. Text pokračuje formou pozvánky na doprovodný program spjatý s festivalem a přislíbujícím navrácení se k němu blíže během festivalu. Dá se tedy vytušit, že autoři předpokládali velký zájem veřejnosti o akci a cítili povinnost o ní plně informovat po celou dobu jejího trvání. Na závěr přejí všem krásný pobyt ve Zlíně. Příslibu se však, zřejmě z důvodu výše zmíněných parlamentních voleb, čtenáři nedočkali a v průběhu festivalu vyšla pouze fotografie tleskajících dětí, pod níž je popisek o zahájení 30. festivalu a o tom,

¹⁰⁹ „Třicátý ročník filmového festivalu pro děti“ *Zpravodaj Mě. Zlína*. Květen 1990, č. 5, s. 16 a 17.

¹¹⁰ „Filmový svátek přede dveřmi“ *Zlínské noviny*. 11.5.1990, roč. 1, č. 3, s. 2.

že přibylo nové ocenění – cena Hermíny Týrlové – v oblasti animovaného filmu, pro niž sama umělkyně zřídila zvláštní fond.

Po ukončení festivalu přinesly noviny komentovanou rekapitulaci výsledků¹¹¹, v níž je zajímavá například poznámka, že porotci cení nejvýše cenu Hermíny Týrlové, již získal film *Růžový slon* režiséra J. Mišky. Rovněž za pozornost stojí postřeh o vtípnosti a pohotovosti festivalové znělky, vystihující proměnu festivalu, jež byla oceněna ze strany poroty. To naopak komentátorka Rudého práva vnímá jako politizování, které do světa dětí nepatří. Na závěr si autor posteskl nad tím, že si žádnou z cen neodnesli zlíňští tvůrci. Článek je doplněn fotografií Hermíny Týrlové, která na něm přijímá květiny od dětí a je zde označena za nejmilejšího hosta festivalu.

4.3.4 Rok 1998

V roce 1998 se prezidentem zlínského festivalu pro děti stal herec **Vítězslav Jandák**. Jeho jmenování se stalo předmětem zpráv v tehdejším tisku a mělo obnovit zašlou slávu celé akce. Festival, přestože probíhal po celá devadesátá léta, neměl stálé vedení, které by jej nasměrovalo kýženým směrem a dostal se do finančních problémů. Postupně se však celá událost profesionalizovala,¹¹² podařilo se jí získat potřebné sponzory a nakonec se stala součástí impéria Bonton. 38. ročník festivalu se potom v roce 1998 konal od 25. do 29. května. V období před festivalem se o něm první zpráva objevila již 6. května v regionálních Zlínských novinách.¹¹³ Informacemi nabitý text připomíná, že návštěvníci zhlédnou zhruba sto filmů a kromě nich budou na programu festivalu také dvě mimosoutěžní přehlídky filmů. Zde však autoři článku pochybyli, protože zmíněná stovka filmů byla nesoutěžní. Soutěžních snímků bylo ve skutečnosti 10 celovečerních hraných a 22 animovaných.¹¹⁴ Celkový počet promítnutých filmů tak dosáhl počtu 135 a byly z jedenácti zemí. Na festival se akreditovalo 348 hostů, taktéž z jedenácti států světa.

¹¹¹ „Festivalové ceny uděleny“ *Zlínské noviny*. 22.5.1990, roč. 1, č. 6, s. 1.

¹¹² Např. když se zlínskému studiu podařilo v roce 1994 obnovit jeho mezinárodní charakter. Viz. „Česká filmová distribuce po roce 1989“ *Illuminace*. 2007, roč. 19, č. 1, autor: Aleš Danielis [online] Dostupné z: http://www.iluminace.cz/Joomla/images/stories/obsahy/danielis_iluminace_1_2007.pdf

¹¹³ „Přípravy mezinárodního festivalu filmů pro děti vrcholí“ *Zlínské noviny*. 6.5.1998, roč. 9, autorka: Jarmila Trávníčková

¹¹⁴ Viz. Protokol Novin 38. MFFDM ve Zlíně *Festival*. 29.5.1998, č. 5, s. 1

Poprvé ve sledovaných letech se zde objevuje také zmínka o rozpočtu celé akce, jež činila 4 865 000 korun. V textu se píše také o tehdy vzniklém projektu **Klapka**, jež se v následujících letech stala jednou z hlavních doprovodných akcí. Podstatou je dražba filmových klapků, jež jsou pomalovány motivy známých umělců. Výtěžek prodeje bývá od vzniku projektu pravidelně věnován na filmové projekty VOFŠ Zlín. Dá se předpokládat, že cílem podobných akcí byla tehdy podpora skomírajícího jména českého filmu pro děti.

Za pozornost stojí skutečnost, jak se článek věnuje mediálními partnerům přehlídky, což bylo zřejmě předmětem tiskové zprávy, na jejímž základě text vznikl. Stran médií se zde doslova píše:

„Z médií mají o přehlídku zájem všechny televize: středa 27. května bude patřit České televizi, TV Nova bude vysílat živě pořad Očko (jak pro zpravodajství, tak pro snídani s Novou) a šest vysílacích časů si zajistila Prima. AZ Rádio má v plánu přímé vysílání z dějiště festivalu – rozhovory s umělci, vstupy ze seminářů apod.“

Takto podrobně se deníky doposud festivalu nevěnovaly a lze se domnívat, že to bylo dáno snahou pořadatelů o zvýšení zájmu veřejnosti.

K festivalové Klapce se Zlínské noviny vracejí znovu, v samostatném článku, pět dní před zahájením festivalu.¹¹⁵ Upřesněn je přesný počet klapků, jež vznikly v rukou významných malířů a grafiků. Těch bylo tehdy šestadvacet a mezi nejznámější patřili Adolf Born, Vlastimil Záborský, Kristian Kodet, Igor Ševčík nebo Jarmila Příbylová. Celý projekt dostal oficiální pojmenování „**Akce Klapka**“ a vyvolávací cena byla u každé z klapků stanovena na 3000 korun. Nicméně o tehdejší názvu není úplně jasno, protože Zlínské noviny později použily označení „**Klapky jsou vrženy**“.¹¹⁶ Článek, který vyšel během festivalu oznamoval, že průběžná aukční cena nejdražší klapky je zatím 15 000 Kč. Jednalo se o dílo Jana Kristoforiho. Konečný výnos z aukce byl 188 tisíc korun a za dvě nejžádanější zaplatili zájemci 15 000.¹¹⁷ Zájem médií o akci filmových klapků dokládají také

¹¹⁵ „Festivalová novinka s názvem Klapka“ *Zlínské noviny*. 20.5.1998

¹¹⁶ „Klapka“ je ceněna na patnáct tisíc“ *Zlínské noviny*. 27.5.1998

¹¹⁷ „Studenti pomohli dětské přehlídce – a ta zase pomáhá jejich filmům“ *MfD*. 30.5.1998, ročník 9.

články z Mladé fronty Dnes z 24., resp. 27. dubna 1998.¹¹⁸ V prvně jmenovaném se vedle informací o klapkách poprvé objevuje také zpráva o čestném prezidentovi přehlídky, jímž se stal herec Vítězslav Jandák. Jako programový ředitel fungoval v roce 1998 Jan Gogola.

Osobnost Vítězslava Jandáka byla se Zlínem spjata již z dřívějška, kdy se zde natáčel Metráček, zřejmě nejznámější film, v němž si zahrál. Do čela festivalu se dostal coby člen představenstva společnosti Bonton, která se stala v roce 1998 majitelem mezinárodní přehlídky. V letech 1998 - 2005, kdy byl prezidentem festivalu se v médiích objevilo mnoho jeho odvážných výroků. Za zmínku stojí například jeho slib hned z roku 1998, který se věnoval právě úpadku dětské tvorby a podpoře studentů filmových škol:

„Peníze nedáme na oslavy, nýbrž prostřednictvím grantů tomu, kdo přijde s dobrým námětem. Film se natočí a do roka promítne na příštím festivalu.“¹¹⁹

Sebevědomí a někdy možná až přílišný populismus tehdejšího prezidenta dokládá i jeho výrok z roku 2004, kdy se vyjádřil, že touží přivést na festival režiséra Stevena Spielberga¹²⁰ nebo když hovořil o Zlínu na přelomu tisíciletí, jako evropském, ne-li světovém městě dětí.¹²¹ Ačkoli většinou zůstalo pouze u přání, nelze Jandákovi upřít, že se zasloužil o popularitu přehlídky právě díky svému umění pracovat s médii. Ta mu dávala prostor nejen proto, že šlo o známou osobnost, ale právě také díky jeho nabubřelému vystupování, což jsou dohromady faktory, které vždy pomáhají lepšímu prodeji novin.

Ani 38. ročníku se nevyhla kritika, tentokrát ze strany samotného programového ředitele **Jana Gogoly**. Ten se sice zaručil vlastní hlavou za kvalitu hrané tvorby, avšak ta byla z převážné části tvořena snímky ze zahraniční, především ze skandinávských zemí. Právě ty se podle něj ptají po kvalitní tvorbě z České republiky, ale odpovědí jim je mlčení. Nicméně vidí, stejně jako prezident festivalu, naději v krátkých hraných filmech mladých tvůrců, které by měly ve Zlíně

¹¹⁸ „Zlínský festival vydraží klapky“ *MfD*. 24. 4. 1998, 9. ročník a „Výtvarníci pomalovali filmové klapky“ *MfD*. 9. ročník, 27.5.1998

¹¹⁹ „Zlínská přehlídka slibuje zlomový ročník“ *MfD*, 25.5.1998, 9. ročník, autorka: Mirka Spáčilová

¹²⁰ [online] Dostupné z: <http://www.novinky.cz/kultura/32746-vitezslav-jandak-chtel-bych-privezt-spielberga.html> (citováno 10.5.2010)

¹²¹ „Zlínský festival věří, že se vrací na výsluní“ *MfD*. 30.5.1998, ročník 9.

vznikat za podpory České televize. Přestože z hlediska filmové konkurence čeští tvůrci zaostali, podle slov zúčastněných se festival „nadechl k zmrtvýchvstání“. Ocituji slova režiséra Vojtěcha Jasného, který byl předsedou mezinárodní poroty:

„Je-li spokojen dětský divák, mohou být spokojeni i pořadatelé“

Toto je poté doloženo výčtem rekordů 38. ročníku festivalu šéfkou produkce Irenou Skaunicovou:

„Sešlo se sto třicet filmů, na čtyři sta hostů z jedenácti zemí, všechny tuzemské televize i štáby z Ruska a Spojených států, ale hlavně 25 tisíc diváků, tedy o sedm tisíc víc než loni; další tisíce dětí přišly na promítání v okolí Zlína“

Obě citace pocházejí z článku z MfD ze dne 30. května, oznamujícího výherce přehlídky, jimiž se podle předchozích předpokladů staly snímky severské. Filmová publicistka Mirka Spáčilová se opět pozastavuje nad stavem českého filmu pro děti. „Jeden a půl“ českého filmu v soutěži deseti hraných děl bylo podle slov programového ředitele Jana Gogoly skutečně málo. Onou půlkou byl koprodukční česko-německý film *Jezerní královna*, který si nakonec odnesl Cenu města Zlína. Druhým českým filmem byla pohádka *Lotrando a Zubejda*, jež nakonec zůstala bez ocenění. Hlavní cenu získal norský snímek *Druhá strana neděle*, který se rok předtím ucházel spolu s Koljou o Oscara. Dětská porota ocenila dánský film *Orlí oko*, což podle autorky článku potvrdilo nadvládu Skandinávie. Vojtěch Jasný se domnívá, že českému filmu chybí komedie zaměřená vedle vtípků také na problémy této země.¹²²

Naproti kritičtějšímu pohledu celostátního deníku, působí regionální Zlínské noviny ve vztahu k festivalu velmi loajálně. Všechny články, které se v nich objevily hodnotí festival a jeho hosty v superlativech.¹²³ Nezmiňují slabou účast domácích snímků a titulky u článku z 29. května „Hlavní ceny dětského festivalu získali čeští a norští filmaři“ je z pohledu skutečnosti až zavádějící. Nehovoří se o

¹²² „Zlínský festival věří, že se vrací na výsluní“ *MfD*. 30.5.1998, ročník 9. autorka: Mirka Spáčilová

¹²³ Např. rozhovor s Vojtěchem Jasným, viz. titulky „Gigant českého filmu předsedal festivalové porotě ve Zlíně“ *Zlínské noviny*. 29.5.1998, ročník 9.

neúspěchu našich hraných filmů, ale pouze o tom, že všechny soutěžní snímky byly doporučeny českým distributorům.¹²⁴ Ojediněným úspěchem Čechů byl jen zisk Zlatého střevíčku režiséra **Pavla Koutského** za animovaný film *Duel*. Ten ovšem podle pramenů vznikl v rámci kanadského projektu *Práva srdce*. Slova chvály ještě dokládá opětovná citace Vojtěcha Jasného:

*„Světová kinematografie je v krizi. Nové filmy jsou vymyšleny na efekt. Ale na zlínském festivalu se projevuje lidský charakter. Byly zde představeny filmy, které jsou příkladem toho, že se dají dělat lidsky a zároveň komerčně.“*¹²⁵

Podle srovnání těchto dvou deníků by to mohlo působit, že autoři článků psali o jiném festivalu nebo, že jim každý z účastníků říkal něco jiného.

Obraz osmatřicátého ročníku uzavírá znovu článek Mirky Spáčilové z MfD, který poukazuje na záchranou roli impéria Bonton, jež splatilo dluhy zlínských ateliérů a zaručilo festivalu prosperitu.¹²⁶ Na druhou stranu zde varuje před „převálcováním dětské dušičky“ americkým stylem, který by z akce mohl udělat jednu velkou show pro televizi Nova. Přestože považuje peníze a cirkusovou „fasádu“ za potřebnou, za mnohem potřebnější považuje kvalitní české filmy, a v závěru tak nabádá Bonton k výrobě či zakoupení kvalitního filmu, čímž by zamezil pochybnostem o svém působení.

4.3.5 Rok 2009

Zatím poslední mezinárodní festival probíhal ve Zlíně od 31. května do 7. června 2009. Na pozici hlavního mediálního partnera vystřídal Právo deník MF Dnes a při této příležitosti vydával speciální přílohu noviny **DNES festival**.¹²⁷ Ve sledovaném období se ale první zprávy objevily v bezplatném zpravodajství pro regiony – **Sedmička**.¹²⁸ Ta přinesla celostránkovou zprávu týkající se výhradně

¹²⁴ „Hlavní ceny dětského festivalu získali čeští a norští filmaři“ *Zlínské noviny*. 29.5.1998, ročník 9.

¹²⁵ „Hlavní ceny dětského festivalu získali čeští a norští filmaři“ *Zlínské noviny*. 29.5.1998, ročník 9.

¹²⁶ „Sny o festivalu ať začnou u filmů“ *MfD*. 30.5.1998, roč. 9, autorka: Mirka Spáčilová

¹²⁷ Příloha vycházela od 29.5.2009 do 6.6.2009 jako sešit označený „D“ nebo „E“

¹²⁸ „Dražba klapků útočí na rekord“ *Sedmička*. 21.-27.5.2009, roč. 1, č. 6, s. 7.

dražby klapků. Článek rekapituluje výsledky aukcí z minulých let¹²⁹ a představuje některé kousky, určené pro rok 2009, kterých má být celkem 137. Klapky byly vytvořeny nejen českými, ale i zahraničními umělci, např. z Francie, Rakouska nebo Spojených států. V průběhu let se tak akce stala velmi populární a klapky jsou stále více žádané mezi sběrateli umění, což vedlo i k tomu, že si kvůli zájmu jiných festivalů museli organizátoři nechat nápad patentovat.

Příloha **DNES festival** potom dva dny před začátkem festivalu začala přinášet podrobné zprávy z místa dění. Mezi hlavní patřily rozhovory s filmovými tvůrci, anketní otázky pro osobnosti ze světa filmu,¹³⁰ aktualizovaný program festivalu, s tipy na program aktuálního a následujícího dne nebo to byla rubrika týkající se zajímavých bot vybraných návštěvníků. Posledně zmíněná rubrika, nazvaná „Střevíc dne“, byla zařazena zřejmě proto, že Zlín je známý jako „město obuvi“. Poslední strana speciálu je v angličtině a předkládá čtenářům překlady vybraných článků.

Hned první díl otiskl rozhovor Mirky Spáčilové se současným uměleckým ředitelem festivalu **Petrem Kolihou**.¹³¹ Rozhovor se týká zavedení symbolického poplatku za odpolední a večerní představení, což Koliha zdůvodňuje především tím, že chce divákům zajistit jistotu volného místa v kině. Netýká se to naopak nečekaného snížení podpory od ministerstva kultury o šest milionů korun, které podle něj vedlo k určitému omezení doprovodného programu, které však návštěvník ani nepostřehne.

Druhé číslo zpravodaje poprvé informuje o tom, že 49. ročník se zaměřuje na španělské filmy a na toto téma je veden i rozhovor s dramaturgem španělského filmu Davidem Čeňkem. V krátkosti zde představuje španělskou tvorbu a filmy, které vybral pro festival. Podle jeho slov nejvíce „letí“ horory, komedie, akční či kriminální filmy, tedy žánrové snímky. Přesně ty žánry, nad nimiž se pohoršovala autorka z článku v Rudém právu z roku 1990. Rozhovory se španělskými hosty se

¹²⁹ např. v roce 2006 bylo draženo 128 klapků českých umělců v celkové hodnotě 1 849 000 korun, v roce 2007 116 klapků za 1 960 500 Kč, kdy nejvyšší cena byla 102 000 korun za klapku Maroše Churého s názvem Afrikou NeAfrikou a v roce 2008 se za 130 vydražených klapků utržilo poprvé přes dva miliony korun, přičemž nejvíce zaplatil nový majitel za klapku Libora Vojkůvky Touhyplná, a to 199 000 korun.

¹³⁰ Otázky se týkaly např. zakázaných a oblíbených pořadů v dětství, filmového hrdiny dětství nebo nejoblíbenější večerníkovské postavy

¹³¹ „Pohádky jsou na ústupu“ *MfD*. 29.5.2009, roč. 20, s. D2, autorka: Mirka Spáčilová

objevují i v následujících dnech.¹³² Za největší hvězdu však byla označena americká herečka AnnaSophia Robbová.¹³³

Zajímavý rozhovor s **Václavem Vorlíčkem** otisklo třetí vydání.¹³⁴ Známy režisér, který je zřejmě nejstálejším účastníkem festivalu, zde vzpomíná na první ročníky, kdy bylo Československo velmocí ve výrobě dětských filmů. Redaktorka Tereza Spáčilová se jej ptá, zda byly mezi diváky i děti, avšak v předchozí otázce Vorlíček odpovídá, že festival dnes vypadá podobně, jako dříve – je plný dětí. Režisér se dále zamýšlí nad současnými vyššími požadavky dětského diváka na dynamiku filmu, což mu však přijde zcela normální a nebrání se tomu. V závěru interview avizuje, že chystá pokračování komedie *Dívka na koštěti* a vzpomene na svého spolutvůrce Miloše Macourka. V tomtéž vydání v rubrice události, která přináší aktuální zpravodajství z místa, jsou informace o počtu snímků a akreditovaných lidí. Z avizovaných 473 filmů nedorazily dva, což je podle organizátorů oproti dřívějším dobám úspěch. Akreditovaných účastníků bylo v úterý 778 a předpoklad byl, že dalších 800 se akredituje do středy, což odvozuje od počtu 2185 akreditovaných z předchozího roku.

Další osobností českého filmu, jíž je věnován prostor na stranách zpravodajství, je herec **Lubomír Lipský**. Jeho minulou i současnou hereckou činnost a nejnámější role¹³⁵ připomíná článek z úvodního čísla zpravodaje DNES festival.¹³⁶ Lipský zde popisuje také svůj životní styl ve věku šestaosmdesáti let a náladu mu prý nezkažil ani bulvár, který psal, že myslí na sebevraždu. Zlínskému festivalu se článku nevěnuje. O něm se v souvislosti s Lubomírem Lipským píše 6. června,¹³⁷ když je oznámeno, že herec převezme Cenu za celoživotní přínos dětskému filmu, která mu bude předána v rámci slavnostního zakončení festivalu. Článek opět připomíná jeho role a hovoří také o hercově lásce k jazzové hudbě.

¹³² Postupně se vystřídají: herečka Clara Lago, člen dětské poroty Daniel Gonzales, režisér Imanol Uribe a režisér Juan Luis Buñuel.

¹³³ Viz. popis u fotografie, *MfD*, 8.6.2009, roč. 20, s. D3

¹³⁴ „Jsem hrdý zlínský inventář“ *MfD*, *DNES festival*, 2.6.2009, roč. 20, s. E1, autorka: Tereza Spáčilová

¹³⁵ připomenuty jsou např. filmy: *Císařův pekař – Pekařův císař*, *Cirkus*, *Šest medvědů s cibulkou*, *Čtyři vraždy stačí, drahoušku*, *Byl jednou jeden král*, *Tři chlapi v chalupě*, *Bobule* a další.

¹³⁶ „Lubomír Lipský, dědeček jako z pohádky“ *MfD*, 29.5.2009, roč. 20, s. D1, autorka: Mirka Spáčilová

¹³⁷ „Lipský dostane cenu za přínos dětskému filmu“ *MfD*, *DNES festival*, 6.6.2009, roč. 20, s. E2, autor: Petr Skácel

Obráz MF DNES z tohoto ročníku uzavírá článek z 8. června 2009, který rekapituluje festival.¹³⁸ Autor v něm však jmenuje pouze tři české snímky¹³⁹, které získaly ocenění a o ostatních oceněných filmech nehovoří. Bylo to dáno zřejmě směřováním textu, který končí sdělením, že příští ročník bude věnován české a slovenské kinematografii. Přesto by souhrn celkových výsledků měl být součástí pravidelně přinášovaných informací. Současnému českému filmu pro děti je věnován i článek, který je součástí tématu dne.¹⁴⁰ Ten je veden formou rozhovoru s Petrem Kolihou. Stejně jako na začátku přehlídky, i v jejím závěru si bylo možné přechít pohled uměleckého ředitele festivalu. Pozastavuje se především nad úspěchem české kinematografie po dlouhé odmlce a hovoří o již zmiňované severské kinematografii:

„Vím z vlastní zkušenosti, že když přijedu například do Skandinávie, všichni tam vzpomínají na české dětské filmy a říkají, že se od nás učili, jak se podobné snímky dělají. Já většinou smutně kývám hlavou. Jsem rád, že teď to opět dokazujeme praktickými díly.“

Interview se vrací také k Lubomíru Lipskému a hostům, kteří zanechali v uměleckém řediteli festivalu největší dojem. Vysvětluje také, že důvodem pro výběr španělského filmu měl za cíl jej zviditelnit a za úspěch považuje, že se podařilo představit barcelonskou školu v uceleném setu. Nakonec zve čtenáře na příští, padesátý ročník věnovaný české a slovenské filmové tvorbě.

Ani tentokrát nechybí informace o výtěžku z dražby filmových klapků, který v roce 2009 činil 2 786 500 korun. Jednou z nejdražších byla klapka s postavou krtečka od Zdeňka Milera, která se prodala za 155 tisíc korun. Hovoří se i o klapkách, které nevynesly mnoho. Jako příklad je uvedena klapka zpěváka Ladislava Kerndla, který na ni namaloval údajně poněkud neumělé housle.¹⁴¹

Na úplný závěr je festival představen na čtyřech fotografiích s popisky, které představují například kinematograf nebo fotografii z výstavy zrakově postižených nazvané **Radost tvořit**. Fotografie jsou doplněny znovu článkem o Lubomíru

¹³⁸ „Festival ovládly české filmy“ *MfD*. 8.6.2009, roč. 20, s. D1, autor: Petr Skácel s přispěním Terezy Spáčilové a Jany Záhorkové

¹³⁹ Hlavní cenu získal film Marie Procházkové *Kdopak by se vlka bál*, cenu dětské poroty dostala pohádka *Peklo s princeznou* a zvláštní cenu poroty Miloše Macourka dostal snímek *To já ne, přísahám!*

¹⁴⁰ „Dětské filmy stále umíme točit“ *MfD*. 8.6.2009, roč. 20, s. D3, autor: Petr Skácel

¹⁴¹ „Klapky vynesly přes dva a tři čtvrtě milionu“ *MfD*. 8.6.2009, roč. 20, s. D3.

Lipském,¹⁴² který ve své podstatě shrnuje předchozí dva články, věnované tomuto známému herci.

Regionální list **Zlínský deník**¹⁴³ přináší informaci o festivalu den po jeho zahájení. Zpráva, která je postavena především na osobnostech filmového světa a přiblížení jejich programu na akci, shrnuje základní údaje týkající se přehlídky.¹⁴⁴ Další zprávy z tohoto vydání se věnují doprovodnému programu, konkrétně vystoupení Jihočeského divadla s hudebním projektem Kašpárek v rohlíku a druhá zpráva ohlašuje příjezd Kinematovlaku.¹⁴⁵ Číslo následující otisklo rozhovor s hercem **Timem Currym**, který patřil k velkým mediálními hvězdám 49. ročníku.¹⁴⁶ Autorka rozhovoru se dopustila drobného faux pas, když se herce zeptala, zda jeho tatínkovi, který byl kaplanem, nebylo proti vůli, že se syn rozhodl studovat herectví. Na to jí herec odpověděl, že mu bylo dvanáct let, když otec zemřel.

Další vydání Zlínského deníku se věnuje opět více doprovodnému programu a přináší rovněž rozhovory se dvěma aktéry přehlídky – Martinem Dejdem, moderátorem **Dne s Českou televizí**¹⁴⁷ a s maďarským režisérem **Gaborem Csupou**, který přivezl snímek *Kletba Měsíčního údolí*. V rozhovoru mluví režisér také o tom, že patří ke spoluvůrcům seriálu *Simpsonovi* a kromě toho vysvětluje svůj přechod od animovaného filmu k hranému. Třetí článek z tohoto čísla, který se týká festivalu, je o doprovodných akcích, kterými jsou v tomto případě odhalování hvězd na chodníku slávy, workshop animace se španělskými tvůrci anebo Den s Českou televizí. Je zajímavé, že hlavnímu programu festivalu se článek věnuje jedinou větou, která o něm navíc hovoří jen mimochodem:¹⁴⁸

„K festivalu patřilo i promítání filmů, jako je španělský Andílci a.s. nebo český Kozí příběh – Pověsti staré Prahy.“

¹⁴² „Lubomíra Lipského dovedla k herectví otcova fanatičnost“ *MfD*. 8.6.2009, roč. 20, s. D3, převzato z ČTK.

¹⁴³ Zlínský deník nahradil Zlínské noviny.

¹⁴⁴ „Hvězdy přijely do Zlína pracovat i bavit se“ *Zlínský deník*. 2.6.2009, č. 127, s. 3. autorka: Marie Šidlová.

¹⁴⁵ „Na filmový festival dorazil i Kašpárek“ *Zlínský deník*. 1.6.2009, ročník neuveden, č. 126, s.1 a „Filmfest odstartoval Kinematovlak“ *Zlínský deník*. 1.6.2009, č. 126, s.3.

¹⁴⁶ „I po letech miluji světla kamer“ *Zlínský deník*. 2.6.2009, č. 127, s. 28. autorka: Silvie Pospíšilová

¹⁴⁷ „Ani po těch letech neodhadnu diváka“ *Zlínský deník*. 3.6.2009, č. 128, s. 24. autorka: Silvie Pospíšilová

¹⁴⁸ „Děti si užily animaci i kreslení u kina“ *Zlínský deník*. 3.6.2009, č. 128, s. 7, autorka: Anna Novotná

Stejně jako vydání předchozí, přináší i další číslo dva rozhovory, tentokrát s hercem Václavem Postráneckým a americkou herečkou AnnouSophií Robbovou.¹⁴⁹ Stejně jako všechny předchozí rozhovory v MF Dnes, se i tento točí kolem hereččiných mužských idolů a festivalu samotného se nedotkne. Českého herce v druhém rozhovoru se již autorka ptá alespoň, zda stihl vidět nějakou projekci. Zbytek rozhovoru je spíše o životě Václava Postráneckého a jeho názorech na českou pohádku, animovaný film anebo o otázce pokračování rodinné komedie *S tebou mě baví svět*.

I potřetí v řadě jsou zprávy o festivale podávány formou dvojice rozhovorů. Redaktoři se ptali režiséra Juana Luise Buñuela a režisérky Marie Procházkové.¹⁵⁰ Španělského tvůrce se autorka rozhovoru zeptala na jeho slavného otce a také co se mu vybaví, když se řekne česká kinematografie. Marie Procházkové, autorky filmu *Kdopak by se vlka bál* se ptají na její matku a především pak na její soutěžní snímek, který byl v době pořizování rozhovoru jedním z favoritů na vítěze. Tím se potom stal i ve skutečnosti.

Poslední důležitou informací týkající se 49. ročníku Film festivalu Zlín, byl přehled vítězných snímků, který vyšel dne 6. června 2009 na internetové verzi Zlínského deníku.¹⁵¹ Článek přináší souhrnnou zprávu o všech oceněných dílech a nevybírám pouze některá z ocenění, jako tomu bylo u MF Dnes.¹⁵² I zde jsou rovněž slova chvály na český film pro mladé od Petra Kolihy.

Podíváme-li se na prezentaci festivalu v roce 2009 v **České televizi**, která mj. vysílala v přímém přenosu závěrečný ceremoniál, stojí za pozornost několik momentů. Především je to pořad **Zlínské festivalové minuty**¹⁵³, vysílaný po dobu

¹⁴⁹ „Kdo nechte dětem pohádky, je zločinec“ *Zlínský deník*. 4.6.2009, č. 129, s. 28. autorka: Silvie Pospíšilová a „Herectví je vášeň“ *Zlínský deník*. 4.6.2009, č. 129, s. 28.

¹⁵⁰ „Nejsem přísný režisér“ *Zlínský deník*. 5.6.2009, č. 130, s. 24. autorka: Silvie Pospíšilová a „Že je Doroška pravá, jsme věděli okamžitě“ *Zlínský deník*. 5.6.2009, č. 130, s. 24.

¹⁵¹ Namísto papírových novin č. 132 z 8.6.2009, jsem pro analýzu využil online verze deníku, která přinesla stejnou informaci. [online] Dostupné z: http://zlinicky.denik.cz/zpravy_region/hlavni-ceny-festivalu-ceske-filmy-pro-deti20090606.html (citováno 11.5.2010)

¹⁵² Kromě výše uvedených, patřily k oceněným snímkům následující: Cenu města Zlína získal japonský film *Škola s prasátkem*, cenu Miloše Macourka odnesl kanadský *To já ne, přísahám!*, který získal i cenu dětské poroty, Zlatý stříveček za nejlepší animovaný film si odnesl německý snímek Pošta, Cenu pro mladého tvůrce do 35 let zaštitěnou jménem umělkyně Hermíny Týrlové získal holandský *Paul a drak*, Zvláštní cenu poroty dostal německý film *Světové město*, Cenu ministra kultury ČR získala slovenská *Muzika*, cenu *Dona Quijota* dostal španělský snímek *Zbabělci a Cenu diváků za animovanou tvorbu* dostala estonská Mrkev na pláži.

¹⁵³ Pořad běží už od roku 2005, kdy se začal vysílat pod názvem **Zlínské minuty**.

průběhu přehlídky, každý den v podvečer na prvním programu. Pořad shrnuje vždy daný den formou rozhovorů s návštěvníky, reportáží z doprovodných akcí, informací ze zákulisí apod. Zpravodajský kanál ČT24 dělal v roce 2009 živé vstupy v úterý 2. června, kdy proběhl již zmiňovaný **Den s Českou televizí**. V rámci něho proběhl například přímý vstup Otakara Svobody z prostor parku v okolí zlínského zámku, kde měl za hosty generálního ředitele ČT Jiřího Janečka a uměleckého ředitele festivalu Petra Kolihy. Jiřího Janečka se zeptal na stav české pohádky, na což mu odpověděl, že Česká televize uvede 19 v produkci nebo koprodukcii nových českých filmů pro děti a dodal, že do filmové tvorby dávají do filmové tvorby kolem 80 až 120 milionů korun.¹⁵⁴ Neřekl však, zda myslel celkovou tvorbu nebo tu určenou dětem. Tomáš Koliha hovoří na téma španělského filmu a také o ústupu klasické české pohádky na úkor moderním technologiím. Reportáž, která je vedena velmi familiérním způsobem, je podbarvena preludováním hudebníka Tomáše Kluse a okolní dění jí dodává charakter místa, „kde se něco děje“. Další část živého vstupu byla věnována rozhovoru se zahraničními filmovými tvůrci, kterých se již zeptají také na jejich pocity ohledně zlínské přehlídky pro děti a všichni se shodují na příjemné atmosféře místa. Dalším tématem je také otázka hospodářské krize a její promítnutí do filmového trhu, na což například Tim Curry odpovídá, že banky nechtějí půjčovat na méně známé filmy, ale jen na skutečné trháky pro dospělé.

4.4 Film Festival v roce 2010

Je poněkud nezvyklé, že informace o festivale chybějí na oficiální webové stránce města Zlín.¹⁵⁵ Zde by měla mít událost, která spoludotváří kulturní tvář města ve světě, své stálé místo, a to alespoň v podobě odkazu na oficiální webové stránky festivalu. Naproti tomu na stránkách města Karlovy Vary se o MFF Karlovy Vary píše hned v úvodní vizitce města.¹⁵⁶

Poslední aktivitou, kterou jsem zaznamenal v rámci vytváření mediálního obrazu festivalu je založení jeho profilu v rámci sociální sítě Facebook. Ten nabízí svým návštěvníkům možnost sledovat nejaktuálnější informace, fotografie a vybrané

¹⁵⁴ [online] Dostupné z: <http://www.ct24.cz/vysilani/2009/06/02/209411058080602-20:04-udalosti-v-kulture/> (citováno 15.5.2010)

¹⁵⁵ [online] Dostupné z: <http://www.zlin.eu/> (citováno 12.5.2010)

¹⁵⁶ rubriky *Kulturní Karlovy Vary* a *Světoznámé Karlovy Vary* [online] Dostupné z: <http://www.karlovy-vary.cz/cz/karlovy-vary-se-predstavuji> (citováno 12.5.2010)

články z médií. Většinu z dostupných materiálů zde mají návštěvníci možnost ohodnotit pomocí funkce „Líbí se mi“ i pokud nejsou na Facebooku zaregistrováni. Registrovaní fanoušci stránky se mohou prostřednictvím „Zdí“ pokládat Film Festivalu Zlín veřejné otázky. V současné době kliklo na tlačítko „Líbí se mi“ k ohodnocení vlastního festivalu 1134 lidí. Vzhledem k oblibě festivalu i Facebooku, právě mezi mladými lidmi, se dá předpokládat, že toto číslo bude narůstat s tím, jak se bude blížit jubilejní 50. ročník. Během jednoho festivalového odpoledne odvysílá živý přenos, v rámci svých *Výletů*, také Český rozhlas 2 Praha.¹⁵⁷

Není sporu o tom, že město Zlín je v době konání festivalu této události skutečně „plné“. Vedle množství promítacích míst, jsou do chodu festivalu zapojena náměstí, parky, budovy škol, obchodní centra nebo vila Tomáše Bati. Pozornosti návštěvníka města neuniknou ani všudypřítomné plakáty, billboardy, bannery a další reklamní poutače.

¹⁵⁷ Živý přenos proběhne 3. června 2010. [online] Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/vylety/akce/_zprava/701493 (citováno 17.5.2010)

Závěr

Mezinárodní filmový festival pro děti a mládež ve Zlíně prošel za posledních dvacet let velkým vývojem, a to nejen vlastním, ale také vývojem mediálním. Vedle ustálení názvu Film Festival Zlín a mezinárodního formátu celé akce, se stal od konce devadesátých let pro média velmi vděčným tématem. Už dlouho před začátkem, stejně jako po celou dobu jeho konání, jej pravidelně provází velká publicita, která však většinou brzy po skončení opadne. Potvrdil se můj předpoklad, že zájem médií stoupá jednak s tím, jak úspěšně se na přehlídce prezentují české filmy, ale také podle toho, jací zahraniční hosté přijali pozvání. Toto se nejvíce projevilo v roce 2009, kdy nejen, že uspěly tuzemské filmy, ale přehlídka se zúčastnilo hned několik známých tváří. Média se potom obvykle věnují hlavně rozhovorům s těmito osobnostmi a prostor jim dávají také v jiných souvislostech.

Výraznou pozornost dostávají rovněž akce doprovodného programu, které bývají velkým lákadlem pro veřejnost, hlavně svojí exkluzivitou, v jinak ne příliš kulturně žijícím městě. Trochu stranou však potom v médiích zůstává samotný festival. Například u zkoumaných ročníků 1998 a 2009 se minimum článků věnovalo vlastním dojům redaktora z některého z představení anebo popisu atmosféry v promítacích sálech nebo letním kině. Chybělo také větší zapojení široké veřejnosti. Prožitky nebo názory obyvatel Zlína na celou akci, pořádanou v jejich městě, se ve sledovaných tištěných médiích neobjevily.

V době před sametovou revolucí se naopak intenzivně informovalo o dění na příkladech konkrétních lidí z řad běžných návštěvníků anebo se podrobně hodnotily vybrané snímky. Třebaže bylo zvykem tehdejšího tisku vyzdvihovat pracující a obyčejné lidi, v tomto případě to nebylo prvotním záměrem a zájem o publikum byl na místě. Naproti tomu chyběly zprávy o zahraničních hostech z nesocialistických zemí, taktéž o západní kinematografii a jejích tvůrcích, a v období normalizace se pak informace z festivalu dostaly na úplné minimum. Přitom v této době stále vznikaly dodnes populární pohádky a filmy pro děti, což v letech devadesátých bylo naopak hlavním problémem. Tehdy se především v celostátním tisku hodně psalo právě o úpadku filmové tvorby pro děti a mládež, a

to se promítalo nejen do způsobu informování o festivalu, ale i do jeho samotné existence. Jeho mediální obraz tak byl v této době spíše negativní, a to i přesto, že v roce 1994 znovu získal mezinárodní charakter.

Tento trend začal ustupovat v roce 1998 spolu s tím, jak přicházely organizační změny a festival získal nové vedení. Od tohoto roku se začalo více dbát nejen o repertoár soutěžních snímků, ale také o vlastní publicitu festivalu. To je patrné jednak ze skutečnosti, že se začal spojovat s mediálními partnery, ale například i z toho, že si přípravný štáb začal vést vlastní monitoring tisku, jak jsem měl možnost zjistit během mého setkání s jeho PR manažerkou.

Pořadatelé mají podle vše ve vlastních rukou a pokud budou mít na zřeteli důležitost tvorby pro děti a mládež, určitě najdou i způsob, jakým zlínský festival tuto tvorbu podpoří. Festival by měl sloužit hlavně k tomu, aby ti, kteří se na něm prezentují, byli na tuto skutečnost hrdí a měli pocit, že jsou to právě oni, kdo přispěli k formování hodnot budoucí generace. Právě obsah a sdělení festivalu by podle mého názoru měly mít v budoucnu větší pozornost, třeba na úkor informování o jeho hostech. To souvisí zejména se všeobecným posunem obsahu médií více do podoby zábavného sdělení než do jeho hloubky. Záleží ale především na samotném Film Festu Zlín, zda bude mít jednou stejnou prestiž jako kupříkladu karlovarský filmový festival. A já určitě nejsem jediný, kdo mu to přeje.

Resumé

The objective of my diploma thesis was to introduce an International Film Festival for Children and Youth in Zlin from the media point of view. For my analysis I used both, national and local newspaper as well as other media contents. Through these I focused on five annual years of the festival from the past and present. I found out several differences in the way media informed before and now and also between the contents of national and local media. For example in 1965 the local newspaper brought deep insight into the whole event, they introduced the competitive films and informed on supporting programme etc. By contrast, the national newspaper Rudé právo informed only about the basic facts without any overview although the festival was international for the first time. In fact I can say that the national media tried to create rather negative picture of the festival mostly saying that the chosen films were bad. The difference between local and national media maintained into late 1990s when the festival changed its management. Since this time they cooperate with media which helped it to become one of the most famous children's festival in the world.

Seznam literatury

1. KLUSÁKOVÁ, Veronika: Dějiny českého animovaného filmu, FF UP Olomouc, 2006
2. VYSEKALOVÁ, Jitka: "30 ročníků festivalu filmů pro děti Zlín", Festival filmů pro děti v Čs. filmovém ústavu v Praze, 1990
3. KLOS, Elmar, PINKAVOVÁ, Hana: „Historie gottwaldovského filmového studia“, Čs. filmový ústav, Praha, 1984
4. BITTMAN, Ladislav (a kol.): „Manipulátoři“, vyd. 1., Praha, FSV UK a Boston University, 1992
5. TIBITANZL, Jiří: „Panáčci na plátně“, Čs. Filmový ústav, 1989
6. PTÁČEK, Luboš: „Panorama českého filmu“, Rubico, 2000
7. DUTKA, Edgar: „Scénáristika animovaného filmu. Minimum z historie české animace“, Nakladatelství AMU, 2006
8. KLÁSEK, I. a KLIMEŠ, R.: „Zlín v proměnách času“, vyd. 1, Ateliér Regulus Zlín, 2001

Vybraná tištěná média

1. Rudé právo
2. Naše pravda
3. Zlínské noviny
4. Zlínský deník
5. MF Dnes
6. Zpravodaj Mě. Zlín
7. In Zlín 6/2009

Internetové zdroje

1. Oficiální webová stránka zlínského festivalu
<http://www.zlifest.cz>
2. Databáze filmových festivalů
<http://www.filmfestivalworld.com>
3. Online verze periodika Iluminace, roč. 19, č. 1, 2007
http://www.iluminace.cz/JOOMLA/images/stories/obsahy/danielis_iluminace_1_2007.pdf
4. Skácelová, Barbora: „Vliv animovaného filmu na dětského diváka“, diplomová práce UTB Zlín, 2006
https://www.stag.utb.cz/apps/stag/dipfile/index.php?download_this_unauthorized=3002
5. Server Youtube obsahující videa od uživatelů z celého světa
<http://www.youtube.com>
6. Oficiální webová stránka festivalu studentských filmů Zlínský pes
<http://www.zlinskypes.cz>
7. Oficiální internetové stránky zpravodajské stanice ČT24
<http://www.ct24.cz>
8. Oficiální internetové stránky Českého rozhlasu
<http://www.rozhlas.cz>

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Návštěvníci Filmových žní v roce 1940

Příloha č. 2 – oficiální vizuál pro rok 2009

Příloha č. 3 – plakát na přehlídce studentských filmů Zlínský pes z roku 2006

Příloha č. 4 – hlavní cena zlínského festivalu – Zlatý střevíček

Příloha č. 5 – Naše pravda, 24. dubna 1965, roč. 21, č. 33, s. 1

Příloha č. 6 – Rudé právo, 27. května 1977, roč. 57, č. 123, s. 5

Příloha č. 7 – příloha MFD „DNES festival“ z 29. května 2009

1ks CD-ROM s elektronickou verzí diplomové práce v MS Word

Příloha č. 1 – Návštěvníci Filmových žní v roce 1940

NÁVŠTĚVNÍCI FILMOVÝCH
ŽNÍ V ROCE 1940

Vlasta Burian, nejpopulárnější komik
Československa i Protektorátu B.u.M.

Josef Kemr a Vladimír Salač přijeli
do Zlína na bicyklech.

Zlín v proměnách času

Příloha č. 2 – oficiální vizuál pro rok 2009

Příloha č. 3 – plakát na přehlídce studentských filmů Zlínský pes z roku 2006

Příloha č. 4 – hlavní cena zlínského festivalu – Zlatý střevíček

Místo formálního vzpomínání RADIT SE S LENINEM

Při jubilejních představeních byla vyzkoušena možnost jeho zveřejnění a záměr je realizován. Naše redakce však předvedla představení, jak Lenin vykazoval vzhledem ke stranické práci i političtí v hospodářských otázkách. Jak zveřejnění val odhodlání komunistického představení a tímto rázů odhodlání. Sekrétářka nadřadila. Zveřejnění také vykládá větrání provedení vyzkoušením, než představení je, jak vtipně a leninským, náhodně přitom i řečnickými představení. Ignorování potřeb nového socialistického demokratického představení se nemá zvládnout v krátké době. Potřebuje se zveřejnění, než představení a zveřejnění vtipně. Formální vzpomínání představení se zveřejnění a zveřejnění. Jen dogmatičtí představení.

naše PRAVA
Proletáři všech zemí, spojte se!
LÍSTOV KSC A RADY OBN V GOTTWALDOVĚ
ČÍSLO 33 — ROČNÍK XVI — SOBOTA 24. DUBNA 1965 — CENA 40 HALEČEK

Všude mají děti stejný úsměv

Účast z 25 států — První dětské ano — Ticho, napětí, obdiv i smích v hledišti — Kterému filmu Velká cena — zlatý stříbrček? — Dnes odpadne mezinárodní autogramiáda

První dětské ano... Ticho, napětí, obdiv i smích v hledišti... Kterému filmu Velká cena... zlatý stříbrček? Dnes odpadne mezinárodní autogramiáda.

Zapomenutá slova... Všichni nevyjmenujes... První ano i ne... Směr ukazuje Prokouk... Malá procházka velkou výstavou.

700 bytů pro zemědělce

700 bytů pro zemědělce... [Text describing housing for farmers]

Ministr dopravy Alois Indra v Otrkovicích Dopravákům Rudý prapor

Ministr dopravy Alois Indra v Otrkovicích... Dopravákům Rudý prapor.

Hotel pro San Sebastian... [Text about a hotel in San Sebastian]

Ve Frýstuku hostě ze zahraničí

Ve Frýstuku hostě ze zahraničí... [Text about guests from abroad]

Směr ukazuje Prokouk

Směr ukazuje Prokouk... [Text discussing the direction of the film 'Prokouk']

Malá procházka velkou výstavou

Malá procházka velkou výstavou... [Text about a small walk through a large exhibition]

K aktuálním otázkám zemědělské velkovýroby ČAS ROZHODOVÁNÍ O VÝNOSECH I KVALITĚ ZRNA

Vědci z Ústavu zemědělské genetiky a selekce v Brněnské zemědělské univerzitě, kteří se zabývají vývojem nových odrůd zrna, se shodují na tom, že v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

GLOSA

Moderně, nebo postaru?

Na úvodní straně posledního čísla *Rudého práva* je v rubrice *Glosa* uveden článek o moderní zemědělské velkovýrobě. V článku se mluví o tom, že moderní zemědělství je založeno na vysokém výnosu a kvalitě zrna. To je podle autora článku správný přístup k zemědělské výrobě.

Na prahu senoseče

V těchto dnech začíná senoseč zrn. Vzhledem k tomu, že letošní rok je velmi suchý, je třeba očekávat nižší výnosy zrna. Přesto je třeba dbát na to, aby bylo zrna co nejvyšší kvality. To lze zajistit tím, že se bude pečlivě sledovat zdravotní stav rostlin a včas jim bude poskytnuta nezbytná péče.

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

VÝZVA Z VEŠTČENSKÉHO ÚSTAVU VYVOZÍRŮNĚNA Pro růst produkce obilovin

Jedním z hlavních důvodů, proč se v současnosti nedosahuje vysokých výnosů zrna, je nedostatek kvalitních odrůd. Vzhledem k tomu, že letošní rok je velmi suchý, je třeba očekávat nižší výnosy zrna. Přesto je třeba dbát na to, aby bylo zrna co nejvyšší kvality. To lze zajistit tím, že se bude pečlivě sledovat zdravotní stav rostlin a včas jim bude poskytnuta nezbytná péče.

ROZKOLNĚNÍ

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Takže je v současné době třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

KULTURA

Jarmila Otádrovická
Idu mezi stromy
... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Piskal si

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Z KONCERTU PRAŽSKÉHO JARA FOK a Radu Lupu

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Náše balety v NDR

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Malé vlnění Také způsob dorozumění

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

NOVÝ ÚSPĚSNÝ ČESKOSLOVENSKÝ FILM Dobrá zábava, dobrá legrace

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

ROZKOLNĚNÍ

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

ROZKOLNĚNÍ

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

... a v současné době je třeba přehodnotit přístup k výběru odrůd zrna. V současnosti se příliš často vybírají odrůdy s vysokými výnosy, přičemž se opouští kvalita zrna. Výsledky jejich práce budou zveřejněny v příštích číslech časopisu *Rudé právo*.

Ředitel O festivalu s Petrem Kolihou „Těší mě, že předám cenu panu Lipskému“
strana D2

Tipy Jaké filmy vybrat?
Co si letos na festivalu nenechat ujít
strana D3

Pozor Zajímavá nabídka
Bude tu soutěž reklam i kino ve vlaku
strana D2

DNES festival

FILM FESTIVAL ZLÍN
49. Mezinárodní festival filmů pro děti a mládež
49th International Festival for Children and Youth
31. 5. - 7. 6. 2009
EU2009.CZ

Hvězdy zlínského festivalu

Gabor Csupo
Americký režisér maďarského původu se proslavil na světové filmové scéně. Pracoval na seriálu Simpsonovi, později přelámal hranice režie. V osmdesátých letech už se našel jeho Most do ztracené země a dokonce i první filmové zpracování animovaného příběhu o americkém strážníku.

Imanol Uribe
Horec, režisér, scenárista a producent přiveze snímek Carolina cesta, za nějž dostal cenu na Berlinale. Další trofej má za filmy Corina kama a Doctores tiny. Závazně má na štábu i San Sebastianu získal za proměnitelský příběh Bwana. Jeho třetí snímek diváci a filmové redaktory Pedro Almodóvaru Ženy na pokraji neuvěřitelného zbláznění.

Anastophia Rizkova
Carnatická americká herečka se osvědčila v několika seriálech a v roce 2007 byla nominována na Oscara za roli v filmu Deppa ve filmu Kautka a tovarna na Sokolatu, loni se objevila v Woodym. Hlavně se věnuje režii a scénáři. V roce 2008 získala cenu za nejlepší režii v rámci festivalu v Zlíně a také ve filmu Krava skřiven.

Clara Lago
Devatenáctiletá španělská herečka Clara Lago se poprvé objevila na plátně v devíti letech. Za výkon ve filmu Carolina cesta, její festival uvedla, byla nominována na španělskou národní cenu, další cenu za film Tři přání život si přivezla z Toulouse. Má společně také i moderska, je tvář známé značky Mango.

Juan Luis Buñuel
Fetišat a stylový španělský tvůrce Luis Buñuel uvádě ve Zlíně odtuř film Virginia, dále Rozmarná Cruxa a dva dokumenty. Má Louise Buiseta v nich vzpomínka umělkyně souběžně Jean-Claude Carro. Byl i rovněž občanským hercem, objevil se i v americkém filmu Henry & June.

Tim Curry
Hollywoodský herec, jenž prohrál v roce 1972 Rocky Horror Picture Show po boku Susana Sarandonové, stále zraje a žije si kapekou na turné. Žil ve filmu Star dom 2 či v komedii Oscar, žil i Karadima ve třech muzikálových a sloučila v Chaclioho autistické. VZLÍN se představitel dětské fantasy Kletba Městočino údolí.

Nejstarší festival pro děti

Cena a chodník slávy. Tereza Brodská a Ondřej Kepka obdrželi cenu za chodník slávy. Lubomír Lipský dostane cenu za přínos dětskému filmu.

Největší filmový festival pro děti nabídně téměř PĚT SET SNÍMKŮ ve Zlíně a dalších čtyřech městech.

Mirka Spáčilová
Kdo nad zlínským festivalen řídí, chraje nos se doprvé v domě, že je jen pro děti, ani to drahé nebylo. V posledních letech totiž v rámci vědeckého výzkumu v mezinárodním prostředí, její práce už jenže jejich nejmladší hvězdy, stádně a vědec všichni, kdo zapomenou režisér.

Mirka Spáčilová
Role dětské divy od mládí, přítomní má dožít elán a horoví malá kniha. Lubomír Lipský, který v závěru zlínského festivalu převzme cenu za přínos dětskému filmu, nedávno obdržel šestnáctileté navenetový, ale nadešel braje do světa, což seřadí Ulice a teď ho pokračování končete Bobule.
Čtyři vraždy, šest medvěďů
„Prvotně se počal učím texty rolí, provádějí si muzik, tady si nepohodil, že bych nemohl na lavice v parku u kmene lokobů,“ vysvětluje „Povalek i mně pohyb, chláze, plavání, jen to občas přeruča, a pak mě daruji dobrosměly“ vyjádří svůj životní styl. Paříž k němu i dober vno: dvě děti k oběda a dvě k večeru den co den. Lipského jméno si diváci odsk-

vo město, jak už v letech 1941 a 1942 nosil ranní pohledky českých a slovenských dětí. Filmové závazek rež Zlínale, se stálo na týden království dětí od roku 1961. Pro rovnání, festival v Chlapci, jenž patří ke žánru světových předkládá dětských filmů, vznikl křepce v roce 1964 a dvěma roky filmů i realizovateli kolem přehracení žije diváků musí Zlínale dohazit. Zvláště jejich lokobý ročník raková, kdy více než pět set filmů vidělo na sto tisíc zájemců.

Filmy, vystavy, koncerty
I letos je na programu 49. zlínského festivalu bernala pět set titulů ze 44 zemí, kromě hostitelského města se promítají také v Kroměříži, Uherském Hradišti, Votné či Čerčovicích. Klavírům hudební předpremiéra rodinné fantasy Kletba Městočino údolí, která mří do svých kin a její tvůrce, hollywoodský režisér maďarského původu Gabor Csupo, zase bude v hlavním předst.

V animované soutěži se utká pětadesát děl, hrané filmy soupeří ve dvou sekcích. V turné pro děti zastupují Česko dva tituly, pohádky Peško a Práznou a rodinný příběh Kápoek by se vlna bal. Naopak v kategorii snímků pro mládež bude

Vedle odborníků udělují na zlínském festivalu svoje ceny rovněž poroty, v nichž zasednou děti
domáci zástupce chybět neuronosi se ani jediný. Vedle odborníků udělují své ceny rovněž děti poroty. Navíc ve Zlíně soutěží prvotní mladých Evropanů a dila ze země Visegrád, která pozorují studenty. Ale bitvami o troje filmový program zvláště nekonek. Paříž do něj také patří nekteré z národních

kineamatografické letošá palba na Španělsko, oscar dorazí vybr spagetti westernu nebo retroepopejiva klasika Louise Buñuela a Carlosa Saury. Dospělým, zejména studentům, jsou určeny Noční herciosty, které zahrnují filmy polemické, kontroverzní a provokativní. Své místo mají ve Zlíně rovněž dokumenty a české novinky včetně televizních, kde se letos čeká publik. Vedle pravidelně žánru CT se přelévá i Nova, která přiveze speciál seriálu Ulice nazvaný Velká trojka: přátelské dohodování dětí na bratr, jehož kastelán alias Jiří Labas se zaplete do krádeže vzácného obrazu.

Festival začíná oficiálně v pondělí, kdy se slaví Mezinárodní den dětí, ale hlavně odstartuje už v neděli ráno, jakmile do Zlína dorazí pozváný dětský biograf Kinematoviak a v pátek se zahájí první promítání. Dvě odka na národní hudební divadelní projekty Kápoek v robitka, dospěle vystaví čí koncerty. Další akce se rozjede od

pondělí, animátorská dílna pro malé školáky, filmová a Cesta, kde dětem předloží různé herci, animogramy i večery v letem kint, které zahrnují komedie Petly.
Pat jsou upřímně publikum
Ve Zlíně je zvláště vidělyky lam jít, od lokobá přibývá nové filmy v multiplexu Zlíně jablko, ale největší zážitek stále skývají školní představení v tradičním Velkém kině s více než tisícem sedadla.
„Děti kino naspuně dětem je užasný zážitek,“ směrní francouzský herec ze série Českuš Michel Galabro počty Měch hostů, nežerá ním se vyprávěl představitel Vinctoua Pierre Brice, d'Aragnan ze TH mlákytrů Michela York ší herecky Annie Girardotová a Gina Lollobrigida. Dvě jsou totiž až kruto upřímně publikum: nepřetváří se, oceňuje diplomatické výskyty. Když se jim film nelíbí, vrtno se, pokřikují, odcházejí – zato když nadšeně šenkají, kine se ošláká vzákladěch.

Lubomír Lipský, dědeček jako z pohádky
Saurina a nejnovější děda Adámka z Bobulí, který se vrátil na filmové vislařsky. 28-letých Mimoschozen, v Lipského filmografii to bule role a pořadovým štátem sto. Žní to neuvěřitelně, ale herec měve rakou – v některých měl jen pár natáčkových dní, takže to pry tak velká námaha nebyla. To spíše douka se toli ve větším tempu, hlavně televizní „opová“ vrobá Lipskému připomíná Chaplinovi Mosené doba. Končí techniky se podle něj zmánilo i herecvi. Je pry až „přocivilněn“, směje se.
Více se směje často a rád. Někdo si nedal zkazit ani bulvorem, jenž z ostavy Lipského mroreim výtvarný film. Je herec zvyklý na seberaždu. Jen žánr, jaké pohádky dnes losi.
O Lipského vztaže k vlnové měnové kaple a hublé vlnové čítie v sobotní přívuce. Věrní

Lubomír Lipský v komedii Šest medvěďů a Cibulka z roku 1972